

Maakuntahallitus

27.01.2014

AIKA 27.01.2014 Klo 10:00 - 12:55

PAIKKA Suomussalmen kunnanvirasto, Kauppakatu 20, Suomussalmi

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
3	Kainuun Venäjä-strategia 2020 -asiakirjan hyväksyminen	6
4	Arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi Kainuun alueella	9
5	BLOKOS -hankkeen muutos	11
6	Cemis Oulu, laboratoriotilat	13
7	Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot	15
8	Maakuntavaltuuston päätösten täytäntöönpano	38
9	Oikaisuvaatimus /CCD-hanke /	39
10	Kainuun Venäjä-työryhmän palkkiot	42
11	Kummivaltuutetut maakunnalliseen nuorisovaltuustoon	43
12	Uusi aluekehitys- ja rakennerahastolainsäädäntö	44
13	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	47

KOKOUSAIKA 27.01.2014 klo 10:00 - 12:55**OSALLISTUJAT**

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Päätöksentekijät	Korhonen Timo	10:00 - 12:55	puheenjohtaja	
	Sankilampi Jaana	10:00 - 12:55	jäsen I vpj.	
	Jarva Marisanna	10:00 - 12:55	jäsen II vpj.	
	Hatva Teuvo	10:00 - 12:55	jäsen	
	Hekkala Raija	10:00 - 12:55	jäsen	
	Kinnunen Anneli	10:00 - 12:55	jäsen	
	Kyllönen Esko	10:00 - 12:55	jäsen	
	Kyllönen Sari	10:00 - 12:55	jäsen	
	Moilanen Kalle	10:00 - 12:55	jäsen	
	Peltola Harri	10:00 - 12:55	jäsen	
	Piirainen Raimo	10:00 - 12:40	jäsen	Poistui § 13 käsit. aikana
	Sarparanta Tiina	10:00 - 12:55	jäsen	
	Toivanen Osmo	10:00 - 12:55	jäsen	
Poissa	Kettunen Pentti Suutari Eero	maakuntavaltuuston pj maakuntavaltuuston I vpj		
Muut osallistujat	Virkkunen Reijo	10:00 - 12:55	maakuntavaltuust on II vpj	
	Turkulainen Harri	10:00 - 12:55	sihteer	
	Malinen Pentti	10:00 - 12:55	maakuntajohtaja	
	Heikkinen Hannu	10:00 - 12:55	suunnittelujohtaja	
	Teittinen Jorma	10:00 - 12:55	kehittämisohtaja	
	Keränen Heimo	10:00 - 12:55	aluekehitysjohtaja	
	Keränen Paavo	10:00 - 11:47	aluekehityspäällik kö	Poistui § 7 käsit. jälkeen
	Säkinen Timo A	10:00 - 11:20	maakuntaneuvos	Poistui § 3 käsit. jälkeen

ALLEKIRJOITUKSETTimo Korhonen
PuheenjohtajaHarri Turkulainen
Pöytäkirjanpitäjä

KÄSITELLYT ASIAT1 - 13

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

___/___ 2014

___/___ 2014

Pöytäkirjan tarkastajat:

Jaana Sankilampi

Teuvo Hatva

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 2. krs, Kajaani, perjantaina 7.2.2014
klo 8.00-15.00

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

MH § 1

Kainuun liiton hallintosäännön 6 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään sähköisesti tai kirjallisesti jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus kokouksessa, vähintään neljä päivää ennen kokousta.

Esityslista, johon sisältyy selostus käsiteltävistä asioista sekä päätösehdotus, lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Tämä esityslista on postitettu 22.1.2014.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus toteaa kokouksen sääntöjen mukaan koolle kutsuksi ja päätösvaltaiseksi.

Maakuntahallitus myöntää läsnäoleville asiantuntijoille läsnäolo- ja puheoikeuden.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Kokouksen aluksi Suomussalmen kunnanjohtaja Asta Tolonen kertoi kunnan kuulumiset.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

MH § 2

Kainuun liiton hallintosäännön 18 §:n mukaan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Maakuntahallitus hyväksyi 25.2.2013 kokouksessaan periaatteet, että pöytäkirjantarkastus suoritetaan kiertävällä tavalla aakkosjärjestyksessä.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Jaana Sankilampi ja Teuvo Hatva.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Kainuun Venäjä-strategia 2020 -asiakirjan hyväksyminen

408/16.160/2013

MH § 3

Maakuntahallituksen asettama työryhmä on valmistellut Kainuun Venäjä-strategia ehdotuksen maakuntahallituksen käsiteltäväksi. Työryhmä on kokoontunut 12 kertaa ja kuullut asiantuntijoita. Strategia on ollut laajalla kuulemis- ja kommenttikierroksella. Se on saanut runsaasti myönteistä palautetta. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut maakuntaneuvos Timo A. Säkkinen ja sihteerinä Kainuun liiton aluekehityspäällikkö Paavo Keränen. Puheenjohtaja ja sihteeri on kutsuttu kokoukseen asiantuntijoina esittelemään ohjelmaesitystä. Työryhmän kokoonpano selviää raportin liitteestä.

Kainuun Venäjä-strategia 2020:n tavoitteena on toteuttaa maakuntaohjelman tavoitteita aktivoimalla ja monipuolistamalla maakunnan kehitystä. Venäjä-strategian toteuttamisella luodaan uusia markkinoita, yrityksiä ja työpaikkoja ja vahvistetaan maakunnan kilpailukykyä.

Strategiatyön lähtökohdat:

Vuonna 2005 Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi Kainuun Venäjä – liiketoiminta-strategian 2005 - 2012. Strategiassa keskityttiin Kainuun elinkeino- ja yritystoiminnan toimintaedellytysten parantamiseen Venäjä-yhteistyössä. Strategiassa asetettiin suuria odotuksia käynnistyneeseen Kainuun hallintokokeiluun.

Liiketoimintastrategiassa 2005 - 2012 valitut linjaukset ovat pääpiirteissään oikeita, mutta niiden konkreettinen toimeenpano on ollut puutteellista. Siksi tähänastinen kehitys ei ole kaikilta osin ollut niin suotuisa kuin on suunniteltu. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää maakunnan eri toimijoiden sitoutumista valittuihin toimintalinjoihin.

Näistä tekijöistä johtuen Kainuun maakunta -kuntayhtymän hallitus asetti joulukuussa 2011 maakunnallisen Venäjä-työryhmän. Työryhmän tehtävänä oli päivittää liiketoimintastrategia ajan tasalle huomioiden myös kulttuuriyhteistyön mahdollisuudet. Samalla työryhmän tehtäväksi asetettiin seurata maakunnan Venäjä-yhteistyön kehitystä, viitoittaa yhteistyön suuntia ja antaa suosituksia.

Venäjä-strategian perusteita ja linjauksia:

Venäjän talouden vahvistaminen heijastuu myös Kainuuseen. Tämä näkyy venäläisten ostomatkailun lisääntymisenä maakunnassa ja Vartiuksen kautta tapahtuvan liikenteen kehityksessä. Vartius on maamme toiseksi vilkkain transitoliikenteen ylityspaikka Venäjältä saapuvassa rautatieliikenteessä. Venäläisten osuus rajanylittäjistä li-

sääntyy jatkuvasti ja on tätä nykyä yli puolet kaikista rajanylittäjistä.

Venäläisten matkailijoiden määrä on lisääntynyt Kainuussa; poikkeuksena vuosi 2013. Itäturistien osuus kansainvälisistä matkailijoista on kaksi kolmasosaa. Edellytykset venäläisten matkailijoiden määrän edelleen kasvattamiseen ovat parantuneet Kainuussa rakennetun matkailukapasiteetin ja palvelujen parantumisen seurauksena. Myös venäläisten maahanmuuttajien määrä on Kainuussa merkittävä. Se on resurssi, jonka hyödyntäminen on vielä alussa. Myös venäläisten opiskelijoiden määrä maakunnassa on lisääntynyt.

Maakunnan liittojen rooli kansainvälisessä yhteistyössä on edelleen vahvistunut ja yhteistyösuhteet Venäjän lähialueiden kanssa ovat vakiintuneet. Uusi EU:n raja-alueohjelmakausi 2014 -2020 on käynnistymässä ja maakunnilla on ohjelman laadinnassa, hallinnoinnissa ja toteutuksessa keskeinen rooli. Tulevasta CBC Karelia -ohjelmasta on mahdollisuus rahoittaa yhteistyöhankkeita.

Kainuun maakunta on luonut yhteistyösuhteet myös Arkangelin aluehallintoon. Yhteistyöhön on tullut mukaan myös Pohjois-Pohjanmaan liitto. On solmittu yhteistyösopimukset mm. liikenteen ja matkailuyhteistyön lisäämiseksi.

Kainuun Venäjä-strategiassa 2020 on perusteellisesti arvioitu Venäjän talouden kehitystä ja Kainuun toimintaympäristön muutostekijöitä. Näkyvin odotettavissa oleva muutos on mahdollinen viisumivapaus EU:n ja Venäjän välillä. Tämä tarkoittaa venäläisten turistien ja ostosmatkailijoiden määrän huomattavaa kasvua Kainuussa. Toinen tekijä on Venäjän Maailman kauppajärjestön, WTO:n jäsenyys, joka tuo yritystoimintaan ja kauppaa sekä rajaliikenteeseen uusia mahdollisuuksia.

Strategiaan sisältyy erillinen toimenpideohjelma, jossa on määriteltä yhteistyön tärkeimmät kehittämisen painopisteet. Ne ovat yritysten toimintaympäristö, liikenne ja logistiikka, matkailu, rajakauppa, Venäjä-osaaminen, kulttuuriyhteistyö, terveyden ja hyvinvointi, hallinto- ja viranomaisyhteistyö. Kussakin painopisteessä on erikseen määriteltä vastuutahot, jotka huolehtivat toimenpiteiden edistymisestä. Venäjä-strategian keskeiset linjaukset sisällytetään valmisteilla olevaan maakuntaohjemaan vuosille 2014 – 2017.

Työryhmä ehdottaa, että maakuntahallitus perustaa toimenpideohjelmassa mainittujen vastuutahojen edustajista Kainuun Venäjä-strategia-ryhmän, jonka tehtävänä on strategian toimeenpanon edistäminen ja seuranta sekä toimintaympäristön ennakointi. Ryhmä raportoi toiminnastaan maakuntahallitukselle ja tekee tarvittavia ehdotuksia.

Kainuun Venäjä-strategia on erillisliitteenä.

Erillisliite nro:1

Lisätietoja asiasta antaa aluekehityspäällikkö Paavo Keränen, puh. 044 710 0853 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy erillisliitteenä olevan Kainuun Venäjä-strategian. Maakuntahallitus valtuuttaa viraston valmistelemaan ehdotuksen ohjelmaa seuraavan ryhmän perustamisesta ja tuomaan sen hallituksen päätettäväksi.

Maakuntahallitus:

Pentti Malinen, Timo Säkkinen ja Paavo Keränen esittelivät asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi Kainuun alueella

365/81.813/2013

MH § 4

Kainuun liiton virasto on antanut Kainuun ELY-keskukselle 18.11.2013 lausunnon arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista Kainuussa.

Maakuntahallitus päätti kokouksessa 09.12.2013 ottaa asian käsiteltäväkseen ja antaa asiasta jatkolausunnon.

Jatkolausuntoa valmisteltaessa on käynyt ilmi, että Kainuun kunnat ovat antaneet Kainuun ELY-keskukselle lausuntonsa Kainuun arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista. Kainuun liiton viraston antama lausunto on sisällöltään yhdensuuntainen Kainuun kuntien asiasta antamien lausuntojen kanssa, eikä sisällä ristiriitoja kuntien lausunnoissaan esittämiin näkökohtiin nähden.

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä perinnemaisemakohteet. Kainuun maakuntavaltuuston päätöksellä maakuntakaavassa osoitetut alueet ja kohteet perustuvat pääosin 1990-luvulla tai aikaisemmin tehtyihin inventointeihin. Kaavassa osoitetut valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet perustuvat valtioneuvoston päätökseen 5.1.1995. Maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä on tarpeen arvioida kaavassa osoitettavien Kainuun valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ajantasaisuutta.

Maakuntakaavoituksesta vastaavana viranomaisena Kainuun liitto sekä sen päättävät elimet maakuntahallitus ja maakuntavaltuusto tulevat maakuntakaava-asiana käsittelemään Kainuun arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointia maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä sekä päättämään alueiden osoittamisesta maakuntakaavassa ja niitä koskevista kaavamääräyksistä. Maakuntakaavoituksen yhteydessä on eri osapuolilla mm. Kainuun kunnilla mahdollisuus esittää mielipiteensä ja antaa asiasta lausuntonsa Kainuun liitolle. Kainuun arvokkaita maisema-alueita koskeva maakuntahallituksen yksityiskohtainen kannanotto ei tässä vaiheessa ole tarpeellinen.

Lisätietoja asiasta antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen
puh. 044 710 0864 tai sähköpostitse osoitteella
etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee Kainuun arvokkaiden maisema-alueiden

Maakuntahallitus

§ 4

27.01.2014

päivytysinventointia koskevan valmistelutilanteen tiedoksi ja päättää, että asiasta ei anneta jatkolausuntoa.

Maakuntahallitus:

Hannu Heikkinen esitteli asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

BIOKOS -hankkeen muutos

20/82/2013

MH § 5

BIOKOS on Karelia ENPI CBC ohjelmaan kuuluva projekti, jonka maakuntahallitus on hyväksynyt 8.10.2012 pidetyssä kokouksessa.

Projektin tavoitteena on ollut rakentaa Kostamuksen kaupungin jätevedenpuhdistamon yhteyteen sähköä ja lämpöä tuottava laitos, jossa raaka-aineena käytetään puhdistamon lietettä ja puuhaketta. Teknologiana on ollut tarkoitus käyttää uutta suomalaista innovaatiota termisen kuivaimen ja kaasuttimen osalta. Liete-hake -seos kuivattaisiin termisesti, josta lämpö saataisiin talteen ja kuivattu raaka-aineseos kaasutettaisiin. Syntyvä kaasu puhdistettaisiin ja ohjattaisiin moottorille sähkönsä talteenottoa/käyttöä varten. Vastaavalla periaatteella ei ole olemassa olevia laitoksia, vaan kyseessä olisi pilot-hanke. Projektin alkuperäinen toteutusaikataulu on 2013-2014 ja hyväksytty budjetti 1 099 660 euroa, josta Kainuun liiton omarahoitusosuus on 5 000 euroa.

Kevään ja kesän 2013 aikana kilpailutettiin tarvittavien laitteiden valmistus ja alkusyksystä selvitettiin pää- ja tukilaitteiden hintoja. Syksyllä 2013 varmistui, että projektin budjetti ei riitä alkuperäisen hankkeen toteuttamiseen. Syynä on se, että laitehankinnat ovat liian kalliit budjettiin nähden ja uusi innovaatio edellyttäisi tuotekehitystä lisää. Projektin budjetin puitteissa ei ole mahdollista kehittää sekä laitteita että toimittaa toimiva laitos Kostamuksen kaupungille. Lisäksi yksittäisten laitteiden toimivuuteen ja siten pilot-laitokseen liittyy epävarmuustekijöitä.

Projektin ohjausryhmä on muuttanut hanketta siten, että laitoksen prosessi perustuu kaasutuksen sijaan polttoon ja se tuottaa pelkästään lämpöä. Tunnettuun teknologiaan ei liity niin merkittäviä epävarmuustekijöitä verrattuna uuteen, kehitteillä oleviin laitteisiin. Liete kuivataan mekaanisesti ja sekoitettaisiin hakkeen kanssa, raaka-aineseos ohjataan vesikiertoiseen polttokattilaan. Projekti toteutetaan vuoden 2014 aikana. Projektin budjetti nousee 1 449 660 euroon siitä syystä, että lietteen kuivausta on tehostettava ja se edellyttää mekaanisen kuivaimen hankintaa. Kyseisen laitteen hankinnasta ja sen aiheuttamasta budjetin lisäyksestä vastaa projektin venäläinen partneri omarahoitusosuudellaan. Tarvittavat laitteet kilpailutetaan Venäjällä ja ne myös hankitaan Venäjältä.

Suomesta hankkeeseen osallistuu edelleen Kainuun liitto (pääpartneri), muut partnerit ovat Venäjältä. Partnerisopimus solmitaan uusien partnereiden, Cinto ja MUP Gordovokanal, kanssa ja heiltä pyydetään kirjallinen sitoumus omarahoitusosuuden toteuttamiselle. Partnerisopimus puretaan PlaNoma Tmi:n ja RecyclingEnergy

Maakuntahallitus

§ 5

27.01.2014

Int.Oy:n osalta. Kainuun liiton omarahoitusosuuteen ei tule muutoksia ja liiton vastuu pääpartnerina säilyy ennallaan. Hankemuutos on käsitelty ENPI-seurantakomiteassa 9.12.2013 ja komitea on hyväksynyt muutoksen. Rahoittaja suhtautuu hankkeeseen myönteisesti. Kostamuksen kaupungille hanke on merkittävä.

Lisätietoja asiasta antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen puh. 044 710 0864 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy hankesuunnitelmaan tehdyt muutokset.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Cemis Oulu, laboratoriotilat

430/82/2013

MH § 6

Hanketiimi

Hakijana on Kajaanin Teknologiakeskus Oy yhteyshenkilönään Jar-
mo Juntunen.

Oulun yliopiston Kajaanin yliopistokeskukseen kuuluvat laboratorio-
toiminnot mittaustekniikassa ja bioanalytiikassa ml. biomittaukset si-
jaitsevat tällä hetkellä hajallaan kahdella eri paikkakunnalla Kaja-
nissa ja Sotkamossa. Sotkamon tilat entisen meijerin alueella ovat
vanhassa asuin/toimistokäyttöön tehdyssä rakennuksessa, joka on
laboratoriokäyttöön erittäin ahdas ja epäkäytännöllinen. Yliopisto on
tehnyt päätöksen laboratorioiden keskittämisestä Kajaanin Teknolo-
giakeskuksen tiloihin ja varautunut vuokratuottoon yliopiston ti-
laohjelmassa. Hankkeella saadaan keskitettyä laboratoriot ja niiden
henkilöstö yhteen paikkaan, jolloin saadaan aikaan merkittäviä sy-
nergiaetuja.

Rakennetaan Measurepolis 4-rakennuksessa Cemis-Oulun mittalai-
telaboratoriotilojen yhteydessä oleviin puunkäsittelytiloihin biolabora-
toriotilat, joihin yliopiston biolaboratorio muuttaa Sotkamosta.

Hankkeen suunniteltu toteutusaika hakemuksen mukaan on
1.12.2013-30.7.2014 ja kokonaiskustannusarvio on 526 000 €, jo-
hon haetaan rahoitusta 50 % EAKR 263 000 €, toinen puoli tulee
kuntarahoitusta. Hankehakemus saapui Kainuun liiton kirjaamoon
19.12.2013 ja tästä johtuen hankkeelle hyväksyttävät kulut voivat al-
kaa kun hankehakemus saapui Kainuun liiton kirjaamoon.

Hanketiimi käsitteli hankeasiaa kokouksessaan 20.1.2014 ja puolsi
hankkeen rahoittamista.

Rahoitusryhmässä hanke on kirjallisessa menettelyssä ja kukaan ei
vastustanut hankkeen rahoittamista.

MYR:n sihteeristö käsitteli hankeasiaa kokouksessaan 22.1.2014 ja
puolsi hankkeen rahoittamista.

Erillisliite nro: 2

Lisätietoja asiasta antavat kehittämisjohtaja Jorma Teittinen, puh.
044 710 0859 tai sähköpostitse osoitteella etuni-
mi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus valtuuttaa maakuntajohtajan tekemään rahoitus-

päätöksen seuraavin ehdoin:

Maakuntahallitus päättää myöntää Cemis Oulu laboratoriotilat -hankkeelle 50 %, kuitenkin enintään TL 2 EAKR 263 000 € jäljempänä olevan rahoitussuunnitelman osana edellytyksellä, että maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) puoltaa hankkeen rahoittamista. Hanke on EAKR-ohjelman mukainen ja toteuttaa Kainuun maakuntaohjelman kohtaa 1.2.2 Korkea-asteen koulutus.

Hankkeen rahoitussuunnitelma:

EAKR TL 2	263 000 €
Kuntarahoitus	263 000 €
Yhteensä	526 000 €

Hankkeelle hyväksyttävät kulut:

Henkilöstökulut	13 000 €
Ostopalvelut	23 000 €
Rakennukset ja maa-alueet	490 000 €
Yhteensä	526 000 €

EU-rahoitusta voidaan käyttää aikavälillä 19.12.2013-30.7.2014 hankkeelle hyväksyttävien projektisuunnitelmaa toteuttavien kulujen kattamiseen.

Hankkeen yhteyshenkilöksi nimetään EU-hankekoordinaattori Heikki Immonen, joka on kutsuttava ohjausryhmän kokouksiin.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen sillä ehdolla, että Oulun yliopisto allekirjoittaa tiloista vuokrasopimuksen ennen maakuntajohtajan rahoituspäätöstä.

Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot

383/81.812/2013, 200/81.813/2013, 392/81.812/2013, 436/12.120/2013, 420/81.812/2013, 405/81.813/2013, 419/81.812/2013, 378/12.120/2013, 190/81/2013, 406/12.120/2013

MH § 7

Kainuun liitossa on valmistunut seuraavat:

Kokouspöytäkirjat:

-

Viranhaltijapäätökset:

Henkilöstön vuosilomaa-, sairautta-, työaikavapaata-, virkavapaata-, palkkausta-, virkamatkaa- ja henkilöstökoulutuksia koskevat päätökset ajalla 13.12.-31.12.2013 ja 1.1. - 20.1.2014

Maakuntajohtaja Pentti Malinen §:t 140-151, 11 ja 1-4
Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen §:t 95-101, 8 ja 1
Hallintopäällikkö Harri Turkulainen §:t 17-22 ja 1-2
Kehittämisojohtaja Jorma Teittinen §:t 52-60 ja 1-4

Muut kuin em. päätökset:

Maakuntajohtaja Pentti Malinen:
v. 2013

Henkilöstöpäätös 25 §: Core Competence Development -hankkeen projektikoordinaattorin valinta (Seija Kemppainen)

Henkilöstöpäätös 26 §: Aluesuunnitteluasiantuntijan määräaikaisen tehtävän täyttäminen (Ismo Vendelin)

Hankintapäätös 13 §: Kainuun energiaselvitys -tutkimuksen hankinta

Henkilöstöpäätös 27 §: Kainuun liiton edustaja Fennoskandian vihreän vyöhykkeen kansalliseen työryhmään (Hannu Heikkinen)

v. 2014

Rahoituspäätös 1 §: Kainuun liiton osallistuminen Kajaanin lentoliikenneselvitys 2014 kustannuksiin

Lisätietoja päätöksistä antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Lausunnot:

1) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ovat 16.12.2013 antaneet Pohjois-Savon liitolle oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO POHJOIS-SAVON MAAKUNTAKAAVALUONNOKSESTA VALMISTELUAINEISTOINEEN

Pohjois-Savon maakuntahallitus on päättänyt 28.10.2013 pidetyssä ko-

kouksessa, että Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavaluonnos 2030 valmisteluaineistoinen asetetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti julkisesti nähtäville 10.11.–20.12.2013. Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavaluonnoksessa osoitetaan alueet, joille on mahdollista sijoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä ja myymäläkeskittyä. Lisäksi kaavassa osoitetaan kansallispuiston perustamista edistävänä merkintänä Rautalammin Kalajanvuoren alue Rautalammin-Konneveden kehittämisalueeksi.

Pohjois-Savon liitto on pyytänyt lausuntoa Kainuun liitolta maakuntakaavaluonnoksesta ja sen valmisteluaineistosta. Erityisesti lausunnossa on pyydetty arvioimaan sekä tarvittaessa esittämään näkemys:

- seudullisesti merkittävän kaupan sijaintiin sekä mitoittamiseen liittyen sekä
- vaihtoehtoisesta suunnittelumääräyksestä, joka koskee maakuntakaavassa osoitettuja keskustatoimintojen alakeskuksia ca1 ja ca2 (kaavaselostuksen s. 38 ja 43, punainen kirjainväri). Vaihtoehtoisella suunnittelumääräyksellä pyritään edistämään tiettyjen kuntakeskusten taa-
jamien ympärillä olevalla 3 km:n vyöhykkeellä vapaa-ajan asumista ympärivuotiseksi sekä osoitetaan alakeskusten enimmäismitoitus yhtä vähittäiskaupan suuryksikköä koskevana enimmäismitoituksena.

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavaluonnoksessa on osoitettu seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä mahdollistavia keskustatoimintojen alakeskuksia Kainuuseen rajautuviin kuntiin Vieremälle, Sonkajärvälle ja Rautavaaralle. Ko. kuntiin ei ole osoitettu keskustojen ulkopuolisia vähittäiskaupan suuryksiköitä tai myymäläkeskittyä, joilla voisi olla ylimaakunnallista merkitystä ostovoiman siirtymässä.

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavaluonnos valmisteluaineistoinen
Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavaluonnos on asiantuntevasti laadittu ja antaa hyvät mahdollisuudet alueen kehittämiselle.

Kainuussa on käynnistynyt keuhällä 2013 Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan laadinta, jossa tarkastellaan seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksiköiden verkoston sijoittumista ja mitoittamista. Kainuun maakuntahallitus on hyväksynyt Kaupan vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman 19.8.2013 ja Lähtökohdat ja tavoitteet -raportin 9.12.2013. Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan tavoitteet on asetettu valtakunnalliset, maakunnalliset, seudulliset ja paikalliset tavoitteet yhteen sovittamalla ja niissä korostuu muun muassa matkailijamäärien kasvu tulevina vuosina. Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan tavoitteet ovat samansuuntaiset Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavaluonnoksessa esitettujen tavoitteiden kanssa.

Seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksiköiden mitoitus voi vaihdella eri maakunnissa ja maakuntien sisällä kunkin alueen erityispiirteiden mukaan. Pohjois-Savon kaupan vaihemaakuntakaavaluonnoksen mitoitus perustuu nykyisten ja tulevien asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden, matkailijoiden ja kauttakulkevasta liikenteestä pysähtyvään ostovoimaan sekä ylimaakunnallisen ostovoiman siirtymästä aiheutuvaan ostovoiman kasvuun. Merkittävimmin ylimaakunnallinen ostovoima vaikuttaa Varkaudessa ja Kuopiossa Matkuksen alueella. Tarkkaa tietoa kainuulaisten ostovoiman siirtymästä Pohjois-Savoon ei ole, mutta erityisesti Kuopiota voidaan pitää vetovoimaisena erikoiskaupan keskuksena kai-

nuulaisille.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa maakuntakaavaluonnoksesta."

2) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja aluesuunnitteluasiantuntija Sanna Schroderus ovat 16.12.2013 antaneet Kainuun ELY-keskuk-selle oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO LUMIVAARAN TUULIVOIMAPUISTON YMPÄRISTÖVAI-KUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Kainuun lii-ton lausuntoa Hyrynsalmen Lumivaaralle suunnitteilla olevan tuulivoima-puiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Otsotuuli Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Lumivaaran alueelle Hy-rynsalmelle. Suunniteltu hankealue sijaitsee noin 10 kilometriä Hyrynsal-men keskustasta lounaaseen. Tuulipuisto rakennettaisiin maa-alueelle, jonka omistaa UPM-Kymmene Oyj. Tuulivoimapuistoa suunnitellaan vaihtoehtoisesti joko 8 tai 6 yksikköteholtaan 2-5 MW tuulivoimalaitok-selle, joiden kokonaiskorkeus olisi enintään 215 metriä. Sähkönsiirto ta-pahtuisi 110 kV ilmajohdolla liittymällä joko Seitenoikean sähköasemalle tai suoraan Seitenoikea-Puolanka sähkölinjalle. Tuulipuisto koostuu tuu-livoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, tuuli-puiston sähköasemasta, sähköverkkoon liittymistä varten tarvittavasta 110 kV voimajohdosta, sekä tuulivoimaloita yhdistävistä teistä.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta tuulivoimapuiston toteuttamis-vaihtoehtoa ja niin sanottua nollavaihtoehtoa, jossa puistoa ei toteutet-taisi. Toteuttamisvaihtoehdot eroavat rakennettavien tuulivoimaloiden lu-kumäärän osalta. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta reittivaihtoeh-toa kantaverkkoon.

YVA-menettelyn tarkoituksena on vähentää hankkeen haitallisia vaiku-tuksia, edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä tietoa pää-töksenteon tueksi. Arviointiohjelmassa määritellään muun muassa ar-vioitavat toteuttamisvaihtoehdot, tarvittavat selvitykset ja kuinka arviointi tullaan toteuttamaan.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Kainuun liitto toteaa, että Lumivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaiku-tusten arviointiohjelmassa on esitetty selkeästi YVA-menettelyn etene-minen ja toteutettavat selvitykset. Arviointiohjelmassa on otettu huomi-oon asianmukaisesti Kainuun voimassa olevan maakuntakaavan 2020 merkinnät ja määräykset. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että ympäristö-vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen mahdolliset vaiku-tukset tutkajärjestelmiin, tietoliikenneyhteyksiin ja TV-lähetyskeskisiin sekä lentoestevalojen maisemavaikutukset, mikäli ne eivät vielä sisälly YVA-ohjelman mukaisiin selvityksiin.

Kainuussa on toteutettu vuosina 2010–2011 yhteistyössä viiden muun maakunnan kanssa Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys, jossa on määritetty potentiaaliset tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet maakuntakaavoituksen näkökulmasta. Lisäksi Kainuussa on parhaillaan valmistumassa Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys -selvitys, jos-

sa tarkennetaan aikaisempia tuulivoimaa koskevia selvityksiä muun muassa teknistaloudellisten tarkastelujen osalta. Täydennysselvitys valmistuu joulukuussa 2013.

Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 ei ole osoitettu tuulivoiman tuotantoon soveltuvia alueita. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatiminen vaihemaakuntakaavana on käynnistynyt keväällä 2013. Maakuntakaavoituksessa käsitellään seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoon soveltuvat alueet, niiden kytkeytyminen sähköverkkoon sekä muita mahdollisia esille nousevia teemoja asiaan liittyen. Maakuntakaavan laatimisen lähtökohtana otetaan huomioon Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys ja sitä täydentävät selvitykset sekä meneillään olevat tuulivoimahankkeet ja niiden suunnitteluun liittyvät selvitykset.

Suunniteltu Lumivaaran hankealue kuuluu Sisä-Suomen tuulivoimaselvityksessä esille nousseisiin potentiaalsiin tuulivoima-alueisiin. Parhailaan valmistumassa olevassa Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys -selvityksessä hankealue on esitetty mahdollisesti soveltuvaksi seudullisesti merkittäväksi tuulivoima-alueeksi. Ympäristöministeriön Tuulivoimarakentamisen suunnittelu -ohjeen (4/2012) mukaan alueiden olosuhteiden erilaisuus huomioon ottaen pääsääntöisesti vähintään 8–10 tuulivoimalan kokoisilla tuulivoima-alueilla on yleensä seudullista merkitystä. Seudullisesti merkittävän potentiaalisen tuulivoima-tuotantoalueen raja Kainuussa tarkentuu maakuntakaavaprosessin edetessä.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta."

3) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 20.12.2013 antaneet Sotkamon kunnalle oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO NUASJÄRVEN RANTAOSAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN KAAVAEHDOTUKSESTA

Kaavamuutos koskee Sotkamon kunnanvaltuustossa 30.10.2000 hyväksyttyä Nuasjärven rantaosayleiskaavaa. Kaavan lopullinen voimaantulo tapahtui valituksista johtuen 16.4.2004.

Kaavamuutoksen keskeisimpänä tarkoituksena on voimassa olevassa kaavassa havaittujen virheellisyyksien korjaaminen sekä rakentamista ja jätevesien käsittelyä koskevien määräysten ajantasaistaminen. Rantaosayleiskaava laaditaan sellaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, joka voi MRL 72 §:n mukaan toimia rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Rantaosayleiskaavaehdotus

Rantaosayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen tarpeellisuus on perusteltu ja lähtökohdat ovat esitettyinä kaavaselostuksessa.

Muutettavan rantaosayleiskaavan mitoitus on varsin korkea johtuen lähtökohtaisesti korkeasta mitoituksesta ja aiemmin tehdyistä mitoitusvirheistä. Kaavaratkaisulla on pystytty kohtuullisesti turvaamaan ympäristö-, luonnon- ja kulttuuriarvot sekä yleisen virkistyskäytön tarpeet ja py-

rittä turvaamaan maanomistajien välinen tasapuolisuus.

Kaavaehdotuskartassa on esitetty kaavamerkintä RA-korv Valtion toimesta korvattava rakennuspaikka. Kaavamerkinnän perusteet esitetään lisättäväksi kaavaselostukseen."

4) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 10.1.2014 antaneet ympäristöministeriölle oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO MAA-AINESLAIN TOIMIVUUDEN ARVIOINTI -HANKKEEN RAPORTISTA

Ympäristöministeriö on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Maa-ainestien toimivuuden arviointi -hankkeen raportista. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli arvioida maa-ainestien mukaisen lupajärjestelmän toimivuutta sekä esittää yleisnäkemyks maa-ainestien ottamisen nykytilasta ja ohjausmekanismeista. Tutkimusaineisto koostui kirjallisuusselvityksestä sekä asiantuntijakyselyistä ja -haastatteluista. Tutkimustulosten perusteella on esitetty maa-ainestien ottamisen sääntelyä koskevia kehittämistarpeita.

Raportti

Laadittu raportti on selkeä ja se antaa hyvän yleisnäkemyksen maa-ainestien ottamisen nykytilasta ja ohjausmekanismeista. Raportin perusteella maa-ainestien muuttamiselle ei ole osoitettavissa merkittäviä kehittämistarpeita. Kehittämistarpeet liittyvät pääosin maa-ainestien ja muun maa-ainestien ottamista koskevan lainsäädännön lupamenettelyjen yhteensovittamiseen sekä ottamista koskevien lupajärjestelmien selkeyttämiseen ja keventämiseen. Merkittävimmät kehittämistarpeet ko. lainsäädännössä liittyvät ottamishankkeisiin, joihin edellytetään maa-ainestien lisäksi joko ympäristölupa tai vesilain mukainen lupa.

Raportissa esitetään maa-ainestien soveltamisen tehostamiseksi mm. toimenpiteitä tausta-ainestien laatimiselle ja ajantasaisuudelle sekä nykyistä laajemmille kaavatarkasteluille. Tässä yhteydessä tulee huomata, että erilaiset maa- ja kalliokiviainestien inventoinnit sekä kaavahankkeet voivat olla kustannuksiltaan huomattavan suuria, joka puolestaan voi vaikuttaa merkittävästi niiden toteuttamiseen ja aikatauluihin. Raportissa esitetyillä maa-ainestien soveltamisen tehostamiseksi ehdotetuilla toimenpiteillä kyettäisiin todennäköisesti edistämään maa-ainestien lainsäädännön nykyistä parempaa toimivuutta."

5) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 7.1.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO SUOMUSSALMEN KIVIKANKAAN KAIVOSPIIRIN MUUTTAMISTA KOSKEVASTA KAIVOSLUPAHAKEMUKSESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Suomussalmen Kivikankaan kaivospiirin muuttamista koskevasta kaivoslupahakemuksesta.

Hakijayhtiön mukaan Kivikankaan tuotantolouhoksen laajentamisen seu-

rauksena käytössä oleva läjitysalue täyttyy, joten läjitysalueen laajentaminen on välttämätöntä. Lisäksi louhoksen ympäri kiertävä tieireitti on käynyt liian ahtaaksi louhoksen länsilaidalla. Laajennusalueiden pinta-ala on yhteensä 10,92 ha. Kaivostoiminnan yhteydessä syntyy läjitetäviä kivi- ja maa-aineksia yhteensä 1 790 000 irtokuutiometriä. Nykyistä läjitystä tullaan jatkamaan nykyisen kaivospiirin länsipuolella sijaitsevalle kaivospiiriin liitettävälle kaivosalueelle (laajennusalue A).

Kaivoslupahakemus

Kivikankaan nykyinen kaivospiirin alue on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa kaivostoimintaan tarkoitetuksi alueeksi kohdamerkinnällä ekt, toiminnassa oleva kaivosalue. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu kaivostoimintaan tarkoitetuille alueille seuraava suunnittelumääräys: ”Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä”.

Kivikankaan kaivospiirin laajennus sijaitsee Kainuun maakuntakaavassa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M. Merkinällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita koskeva suunnittelumääräys: ”Maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasialliseen käyttötarkoitukseen sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhteisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätaloustalouksien yhtenäisyyttä ja toimivuutta”.

Kainuun maakuntakaavan alueesta on pääosa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettua aluetta (M). Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitetuille alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita ja erityisestä syystä voidaan osoittaa muuta elinkeinotoimintaa palvelevaa maankäyttöä. Elinkeinotoiminnan sijoittumisella on kuitenkin ensisijaisesti pyrittävä tukemaan olemassa olevaa alue- ja yhdyskuntarakennetta. Mahdolliset uudet turpeen ja maa- tai kiviainesten ottamisalueet voivat sijoittua maa- ja metsätalousalueelle. Kainuun maakuntakaavassa ei ole osoitettu peltoalueita aluevarauksena, mutta maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitetuille alueille on annettu yleinen maakuntakaavamääräys, jonka tarkoituksena on turvata hyvien ja yhtenäisten pelto- ja metsätalousalueiden säilyminen maa- ja metsätalouskäytössä. Maa- ja metsätalousvaltaisille alueille on osoitettu päällekkäismerkintänä kehittämisvyöhykkeitä sekä maiseman, luonnon ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä osa-alueita.

Maa- ja metsätaloustuotantolain tarkoitetulla alueella maankäyttöä ohjaa erityislainsäädäntö, kuten maa-aineslaki, kaivoslaki, ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki, metsälaki ja poronhoitolaki. Maakuntakaavassa

osoitetuilla maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuilla alueilla metsien käyttöä ohjaa metsälaki (1093/1996). Metsälain tavoitteena on edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä siten, että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla kun niiden biologinen monimuotoisuus säilytetään metsälaissa mainittujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen ja muiden arvokkaiden luontokohteiden säilyttämisellä. Matkailualueilla ja niiden lähialueilla metsien hoidossa ja käytössä tulee ottaa huomioon matkailun tarpeet.

Kivikankaan kaivospiirin laajennus kaivostoiminnan tarpeita varten on perusteltua ja tarpeellista, eikä kaivospiirin laajennukselle ole maakunta-kaavoituksen näkökulmasta estettä."

6) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 13.1.2014 antaneet Kainuun ELY-keskukselle oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO VAALAN MANAMANSALON TUULIVOIMAPUISTON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Manamansalon tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Kainuun ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toimii Manamansalon tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena.

YVA-menettelyn tarkoituksena on vähentää hankkeen haitallisia vaikutuksia, edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä tietoa päätöksenteon tueksi. Arviointiohjelmassa määritellään muun muassa arvioitavat toteuttamisvaihtoehdot, tarvittavat selvitykset ja kuinka arviointi tullaan toteuttamaan.

Manamansalon tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan TuuliSaimaa Oy:n laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä ja arviointimenettelyn järjestämisestä.

TuuliSaimaa Oy suunnittelee Vaalan kunnan Manamansaloon tuulivoimapuistoa. Tuulivoimapuistoa suunnitellaan 15–18:lle 2,5–5 MW:n tuulivoimalaitokselle, joiden nimellisteho on yhteensä 38–90 MW.

Arviointiohjelman mukaan alle kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista sijaitsee kaksi loma-asutusta ja yksi vakituinen asutus. Lisäksi 1–2 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista sijaitsee 56 loma-asutusta ja 8 vakituista asutusta.

Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita. Näillä hankkeilla voi olla yhteisvaikutuksia Manamansalon tuulivoimapuistohankkeen kanssa. Lähin tuulivoimapuistohanke sijaitsee Vaalan Metsälamminkankaan alueella. Lyhin etäisyys Manamansalon tuulivoimapuiston alueesta Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston alueelle on noin 10 kilometriä.

Hankkeen YVA-selostuksen arvioidaan valmistuvan syksyllä 2014. YVA-menettelyn arvioidaan päättyvän alkuvuonna 2015, jolloin yhteysviranomainen antaa lausuntonsa YVA-selostuksesta. Hankkeen toteutuk-

sen arvioidaan alkavan keväällä-kesällä 2015.

Vaalan kunnanvaltuusto on saattanut vireille koko kunnan alueen kattavan tuulivoimayleiskaavan laatimisen 19.6.2013. Vaalan kunnanhallitus on saattanut vireille Manamansalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan 23.4.2013. Kaavoitus käynnistyy joulukuussa 2013 – tammikuussa 2014 edellä mainitun Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston kanssa samanaikaisesti.

Arvioitavat vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta tuulivoimapuiston toteutusvaihtoehtoa, jotka eroavat rakennettavien tuulivoimaloiden lukumäärän osalta sekä ns. nollavaihtoehtoa, jossa tuulivoimapuistoa ei toteutettaisi. YVA-menettelyssä tutkitaan kolmea päälinjausvaihtoehtoa sähkön kantaverkkoon liittymiseksi. Sähköverkkoon liitytään joko Metsälamminkankaan hankealueen läheisyydessä tai Vuolijoen sähköasemalla.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Suunnitteilla oleva Manamansalon tuulivoimapuistohanke toteutuessaan edistäisi Kainuun ilmastostrategian ja maakuntaohjelman tavoitteita, joissa uusiutuvan ja paikallisen energian tuotantoa pyritään lisäämään Kainuussa.

Manamansalon tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitetty pääosin selkeästi YVA-menettelyn eteneminen ja sen yhteydessä toteutettavaksi aiotut selvitykset.

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Voimassa olevan maakuntakaavan Manamansalon alueelle osoitetut kaavamerkinnät ja määräykset esitetään lisättäväksi joko arviointiohjelmaan tai myöhemmin laadittavaan arviointiselostukseen. Kainuun maakuntavaltuusto on tehnyt 25.3.2013 päätöksen käynnistää Kainuun tuulivoima-maakuntakaavan laatimisen.

Kainuussa on toteutettu yhteistyössä viiden muun maakunnan kanssa Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys (2011), jossa on määritetty potentiaaliset tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet maakuntakaavoituksen näkökulmasta. Kainuun liiton toimesta on laadittu vuonna 2013 Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys. Selvityksessä on otettu huomioon aiemman selvityksen lisäksi maakunnan alueella tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Selvityksen tavoitteena on ollut luoda edellytykset valita tuulivoimapuistoille sopivimmat alueet, jotka voidaan varata maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle. Selvityksessä on tarkasteltu erityisesti tuulivoimapuistojen näkyvyyttä, melu- ja välkevaikutuksia, vaikutuksia linnustoon, porotalouteen, hiljaisiin alueisiin, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin sekä sähköverkkoon liittymistä ja lentoturvallisuuden asettamia rajoitteita. Selvityksessä alueet on jaoteltu hyvin soveltuviin, mahdollisesti soveltuviin ja heikosti soveltuviin alueisiin. Manamansalon alue on arvioitu selvityksessä heikosti tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Tuulivoimahankkeen lähivaikutusten alueen sisäpuolelle (s. 107) lienee tarkoituksenmukaista sisällyttää Teeriniemen leirintäalue, Martinlahden

alue ja Manamansalon kylän alue. Kaukovaikutusten alueeksi on esitetty 10 kilometrin etäisyyttä tuulivoimaloista mitattuna. Tuulivoimahankkeen keskeisen sijainnin vuoksi maisemavaikutusten arviointi esitettyä 10 kilometriä laajemmalla alueella on hyvinkin tarpeellista.

Oulujoen vesistöalueen keskusjärvi Oulujärvi on pinta-alaltaan Suomen suurimpia järviä. Oulujärvelle leimallisia piirteitä ovat suuret vesistön selät, järveä halkova harjujakso sekä hiekkarannat ja rantatörmät. Oulujärven jakaa kahteen osaan järvimaisemaa hallitseva Manamansalon saari, joka on maan viidenneksi suurin järvensaari. Oulujärvessä on kolme avaraa selkää Palta-, Ärjän- ja Niskanselät. Näistä kaksi viimeksi mainittua ovat Suomen avarimpia sisävesiselkiä. Valmisteilla oleva tuulivoimahanke sijoittuu Manamansaloon. Sijaintinsa vuoksi ko. tuulivoimahankkeella tulisi olemaan laajalle alueelle ulottuvia merkittäviä maisemavaikutuksia. Maisemavaikutusten arviointi edellyttää siten tässä yhteydessä erityistä huolellisuutta ja laaja-alaisuutta. Maisemavaikutusten monipuolinen arviointi sekä vaikutusten selkeä ja havainnollinen esittäminen ovat tuulivoimahankkeen vaikutusten kannalta tärkeä asia.

Tuulivoimahankealueen läheisyydessä, Oulujärven ranta-alueella, sijaitsee pysyvää ja loma-asutusta. Tuulivoimaloiden melun arvioinnissa (s. 110) tulisi kiinnittää erityistä huomiota matalataajuisten melun vaikutuksiin ja kokonaisuutena meluarvioinnin epävarmuustekijöihin. Ympäristöministeriön tietojen mukaan tuulivoimarakentamisen ulkomelutasoa koskevista suunnitteluohjeista valmistellaan valtioneuvoston asetus kevään 2014 aikana. Ympäristöministeriö on parhaillaan laatimassa ohjeita tuulivoimaloiden melun mallintamiseen ja mittaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on antaa tukea tuulivoima-alueiden suunnittelulle.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi on keskeinen asia tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioinnin kokonaisuudessa. Merkittävyyden arvioinnissa voitaneen hyödyntää asiantuntija-arvioinnin lisäksi myös paikallisten asukkaiden (ml. loma-asukkaat) kautta (esim. asukaskysely) saatavaa arvokasta tietoutta.

Sähkönsiirron järjestämisen vaikutusten arvioinnissa (s. 32 alkaen, s. 103, 116, 123) on tarpeellista kiinnittää huomiota sähkökaapeleiden vesistöön sijoittamisen vaikutusten arviointimenettelyyn (kalasto, kalastus). Asukaskyselyjä voitaneen hyödyntää kalastukseen liittyvien vaikutusten arvioinnissa.

Muuttolintuselvitys (s. 84, 118) on laadittu vuonna 2012. Koska Manamansalon saari toimii Oulujärven alueella järven ylittävänä muuttolintureittinä, saattaisi olla hyödyllistä täydentää aiempaa muuttolintuselvitystä, epävarmuustekijöiden vähentämiseksi, alueella tehtävien muiden vuonna 2014 laadittavien selvitysten yhteydessä.

Vaikutuksia elinkeinon harjoittamiseen (matkailu, kalastus, maa- ja metsätalous ym.) on syytä käsitellä ympäristövaikutusten arvioinnissa (s. 106 alkaen) omana kohtanaan. Maankäyttövaikutusten arvioinnissa (s. 126) tulisi kiinnittää huomiota myös alueen kiinteistöjen arvoon sekä rakentamismahdollisuuksiin tuulivoimapuiston lähialueella.

Tuulivoimapuiston toteuttaminen edellyttäisi alueen tieverkon parantamista ja uusien tieyhteyksien rakentamista sekä voimaloiden perusten

rakentamista. Näissä kaikissa tarvittaisiin erilaisia maa- ja kiviaineksia. Arviointiohjelmaan on tarpeellista lisätä maa- ja kiviainesten ottoa ja niiden kuljetusta koskeva vaikutusten arviointimenettelyn osuus. Oulujärven retkeilyalue on vuonna 1993 perustettu maan ainoa vesistö-painotteinen valtion retkeilyalue. Retkeilyalue koostuu kuudesta alueeko-konaisuudesta ja sen kokonaispinta-ala on 78 km². Retkeilyalueella on ulkoilun kannalta huomattava merkitys. Sen kokonaiskäyntimäärä oli vuonna 2012 yhteensä 35 600. Retkeilyalueen keskus on Manamansa- lossa sijaitseva Manamansalon viiden tähden leirintäalue. Manamansa- lossa sijaitsee myös Metsähallituksen virkistyskalastusalue. Oulujärven retkeilyalue sisältyy Rokua Geopark -alueeseen, joka on osa kansainvä- listä Geopark -verkostoa. Arviointiohjelmassa Oulujärven retkeilyalueen käsittely ja sen sisältyminen Geopark -verkostoon sekä tuulivoimahank- keen vaikutusten arviointimenettely näiltä osin on jäänyt vähäiselle huo- miolle. Lisäksi retkeilyalue näkyy karttakuvien pohjakartoissa aluerajauk- sena, mutta sitä ei ole merkitty niihin samalla tavalla kuin muita tarkaste- lualueella sijaitsevia alueita tai kohteita.

Sähkönsiirron alavaihtoehtot sekä suunnitellut sähköasemien sijaintipa- kat on havainnollisuuden vuoksi tarpeellista merkitä selkeästi omilla merkinnöillään arviointiohjelman karttaesityksiin (Kuva 8 s. 34 ym.)."

7) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 14.1.2014 antaneet Kainuun ELY-keskukselle oheisen lausunnon:

***"LAUSUNTO VAALAN METSÄLAMMINKANKAAN TUULIVOIMAPUIS-
TON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA***

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Metsä- lamminkankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjel- masta. Kainuun ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toimii Metsälammin kankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten ar- viointimenettelyn yhteysviranomaisena.

YVA-menettelyn tarkoituksena on vähentää hankkeen haitallisia vaiku- tuksia, edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä tietoa pää- töksenteon tueksi. Arviointiohjelmassa määritellään muun muassa ar- vioitavat toteuttamisvaihtoehtot, tarvittavat selvitykset ja kuinka arviointi tullaan toteuttamaan.

Metsälammin kankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointi- ohjelma on hankkeesta vastaavan TuuliSaimaa Oy:n laatima suunnitel- ma tarvittavista selvityksistä ja arviointimenettelyn järjestämisestä.

TuuliSaimaa Oy suunnittelee Vaalan kunnan Metsälammin kankaan alu- eelle tuulivoimapuistoa. Tuulivoimapuistoa suunnitellaan 15–27:lle 2,5–5 MW:n tuulivoimalaitokselle, joiden nimellisteho on yhteensä 38–135 MW.

Arviointiohjelman mukaan alle kahden kilometrin etäisyydellä suunnitel- luista tuulivoimaloista sijaitsee 7 loma-asutusta, eikä yhtään vakituista asutusta. Lähin vakituinen asutus sijaitsee noin 2,5 kilometrin etäisyy- dellä lähimmästä suunnitellusta tuulivoimalasta.

Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita. Näillä hankkeilla voi olla yhteisvaikutuksia Metsäamminkankaan tuulivoimapuistohankkeen kanssa. Lähin tuulivoimapuistohanke sijaitsee Vaalan Manamansalon alueella. Lyhin etäisyys Metsäamminkankaan tuulivoimapuiston alueesta Manamansalon tuulivoimapuiston alueelle on noin 10 kilometriä.

Hankkeen YVA-selostuksen arvioidaan valmistuvan syksyllä 2014. YVA-menettelyn arvioidaan päättyvän alkuvuonna 2015, jolloin yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa YVA-selostuksesta. Hankkeen toteutuksen arvioidaan alkavan keväällä-kesällä 2015.

Vaalan kunnanvaltuusto on saattanut vireille koko kunnan alueen kattavan tuulivoimayleiskaavan laatimisen 19.6.2013. Vaalan kunnanvaltuusto on saattanut vireille Metsäamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan joulukuussa 2013. Alueen kaavoitus käynnistyy edellä mainitun Manamansalon tuulivoimapuiston kanssa samanaikaisesti.

Arvioitavat vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta tuulivoimapuiston toteutusvaihtoehtoa, jotka eroavat rakennettavien tuulivoimaloiden lukumäärän osalta sekä ns. nollavaihtoehtoa, jossa tuulivoimapuistoa ei toteutettaisi. YVA-menettelyssä tutkitaan kolmea päälinjauksivaihtoehtoa sähkönsäätöjärjestelmään liittymiseksi. Sähköverkkoon liitytään joko Metsäamminkankaan hankealueen läheisyydessä tai Vuolijoen sähköasemalla.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Suunnitteilla oleva Metsäamminkankaan tuulivoimapuistohanke toteutuessaan edistäisi Kainuun ilmastostrategian ja maakuntaohjelman tavoitteita, joissa uusiutuvan ja paikallisen energian tuotantoa pyritään lisäämään Kainuussa.

Metsäamminkankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitetty pääosin selkeästi YVA-menettelyn eteneminen ja sen yhteydessä toteutettavaksi aiotut selvitykset.

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssä ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Voimassa olevan maakuntakaavan Metsäamminkankaan alueelle osoitetut kaavamerkinnot ja määräykset esitetään lisättäväksi joko arviointiohjelmaan tai myöhemmin laadittavaan arviointiselostukseen. Kainuun maakuntavaltuusto on tehnyt 25.3.2013 päätöksen käynnistää Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatimisen.

Kainuussa on toteutettu yhteistyössä viiden muun maakunnan kanssa Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys (2011), jossa on määritetty potentiaaliset tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet maakuntakaavoituksen näkökulmasta. Kainuun liiton toimesta on laadittu vuonna 2013 Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys. Selvityksessä on otettu huomioon aiemman selvityksen lisäksi maakunnan alueella tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Selvityksen tavoitteena on ollut luoda edellytykset valita tuulivoimapuistoille sopivimmat alueet, jotka voidaan varata maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle. Selvityksessä on tarkasteltu erityisesti tuulivoimapuistojen näkyvyyttä, melu- ja välkevaikutuksia, vai-

kutuksia linnustoon, porotalouteen, hiljaisiin alueisiin, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin sekä sähköverkkoon liittymistä ja lentoturvallisuuden asettamia rajoitteita. Selvityksessä alueet on jaoteltu hyvin soveltuviin, mahdollisesti soveltuviin ja heikosti soveltuviin alueisiin. Metsäamminkankaan alue on arvioitu selvityksessä heikosti tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Tuulivoimahankkeen lähivaikutusten alueeksi on esitetty kahden kilometrin etäisyyttä tuulivoimaloiden hankealueista mitattuna. Etäisyys saattaa olla liian pieni ottaen huomioon erityisesti hankealueen läheisyydessä sijaitseva linnustoltaan merkittävä Natura-alue ja asutus. Kaukovaikutusten alueeksi on esitetty 10 kilometrin etäisyyttä tuulivoimaloista mitattuna. Tuulivoimahankkeen sijainnin vuoksi (mahdollinen näkyvyys Oulujärven alueelle) maisemavaikutusten arviointi tulisi ulottaa esitettyä 10 kilometriä laajemmalle alueelle. Maisemavaikutusten monipuolinen arviointi sekä vaikutusten selkeä ja havainnollinen esittäminen ovat tuulivoimahankkeen vaikutusten kannalta tärkeä asia.

Tuulivoimaloiden melun vaikutusten arvioinnissa (s. 104) tulisi kiinnittää erityistä huomiota matalataajuisen melun vaikutuksiin ja kokonaisuutena meluarvioinnin epävarmuustekijöihin. Ympäristöministeriön tietojen mukaan tuulivoimarakentamisen ulkomelutasoa koskevista suunnitteluohje-arvoista valmistellaan valtioneuvoston asetus kevään 2014 aikana. Ympäristöministeriö on parhaillaan laatimassa ohjeita tuulivoimaloiden melun mallintamiseen ja mittaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on antaa tukea tuulivoima-alueiden suunnittelulle.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi on keskeinen asia tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioinnin kokonaisuudessa. Merkittävyyden arvioinnissa voitaneen hyödyntää asiantuntija-arvioinnin lisäksi myös paikallisten asukkaiden (ml. loma-asukkaat) kautta (esim. asukaskysely) saatavaa arvokasta tietoutta.

Sähkönsiirron järjestämisen vaikutusten arvioinnissa (s. 32 alkaen) on tarpeellista kiinnittää huomiota ilma- ja sähkökaapeleiden vesistöön sijoittamisen vaikutusten arviointimenettelyyn (maisema, kalasto, kalastus). Asukaskyselyjä voitaneen hyödyntää kalastukseen liittyvien vaikutusten arvioinnissa.

Tuulivoimahankealue sijaitsee merkittävien lintualueiden läheisyydessä. Linnustoon kohdistuvien vaikutusten arviointimenettelyssä tulisi kiinnittää erityistä huomiota muuttolintureitteihin sekä pesimälinnuston riittävän laajaan ja luotettavaan selvitykseen.

Vaikutuksia elinkeinon harjoittamiseen (maa- ja metsätalous, matkailu, kalastus ym.) on syytä käsitellä ympäristövaikutusten arvioinnissa (s. 100 alkaen) omana kohtanaan. Maankäyttövaikutusten arvioinnissa (s. 121) tulisi kiinnittää huomiota myös alueen kiinteistöjen arvoon sekä rakentamismahdollisuuksiin tuulivoimapuiston lähialueella.

Tuulivoimapuiston toteuttaminen edellyttäisi alueen tieverkon parantamista ja uusien tieyhteyksien rakentamista sekä voimaloiden perusten rakentamista. Näissä kaikissa tarvittaisiin erilaisia maa- ja kiviaineksia. Arviointiohjelmaan on tarpeellista lisätä maa- ja kiviainesten ottoa ja niiden kuljetusta koskeva vaikutusten arviointimenettelyn osuus.

Oulujärven retkeilyalue on vuonna 1993 perustettu maan ainoa vesistö-painotteinen valtion retkeilyalue. Retkeilyalue koostuu kuudesta alueko-konaisuudesta ja sen kokonaispinta-ala on 78 km². Retkeilyalueella on ulkoilun kannalta huomattava merkitys. Sen kokonaiskäyntimäärä oli vuonna 2012 yhteensä 35 600. Retkeilyalueen keskus on Manamansa- lossa sijaitseva Manamansalon viiden tähden leirintäalue. Manamansa- lossa sijaitsee myös Metsähallituksen virkistyskalastusalue. Oulujärven retkeilyalue sisältyy Rokua Geopark -alueeseen, joka on osa kansainvä- listä Geopark -verkostoa. Arviointiohjelmassa Oulujärven retkeilyalueen käsittely ja sen sisältyminen Geopark -verkostoon sekä tuulivoimahank- keen vaikutusten arviointimenettely näiltä osin on jäänyt vähäiselle huo- miolle. Lisäksi retkeilyalue näkyy karttakuvien pohjakartoissa aluerajauk- sena, mutta sitä ei ole merkitty niihin samalla tavalla kuin muita tarkaste- lualueella sijaitsevia alueita tai kohteita.

Sähkönsiirron alavaihtoehtot sekä suunnitellut sähköasemien sijaintipai- kat on havainnollisuuden vuoksi tarpeellista merkitä selkeästi omilla merkinnöillään arviointiohjelman karttaesityksiin (Kuva 8 s. 33 ym.)."

8) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja va. aluekehitysjohtaja Paula Karppinen ovat 10.12.2013 antaneet Maaseutupolitiikan yhteistyö- ryhmälle oheisen pyydetyn lausunnon:

*"LAUSUNTO MAASEUTUPOLIITTISEN KOKONAISOHJELMAN
2014-2020 LUONNOKSESTA*

Kainuun liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kuudennesta maa- seutupoliittisesta ohjelmasta vuosille 2014-2020 ja sen luonnoksesta.

1. Mitkä ovat ohjelman tärkeimmät asiat?

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että maaseutupoliittisen kokonaisohjelman lähtökohdissa on ajatus, että se kokoaa kaikki maaseutupolitiikan toimi- jat mukaan ja että vahvistetaan entisestään kansalaistoiminnan edelly- tyksiä vaikuttaa maaseutupolitiikkaan.

Erittäin tärkeää ja hyvää ohjelmassa on paikkaperustaisen kehittämisen ja politiikan periaate. Sen mukaan paikallisilla olosuhteilla on merkitystä, kun tarkastellaan ihmisen elinympäristöä, hyvinvointia, toimintaa, kult- tuuria ja kokemuksia. Paikallisten toimijoiden ja asukkaiden osallisuu- den kasvattaminen sekä kansalaistoiminnan mukaan ottaminen yhteis- työhön viranomaisten ja organisaatioiden rinnalla on tärkeää sekä maa- seudulla asumista helpottavien palveluiden saatavuuden että demokra- tiaulottuvuuden kannalta. Osallisuutta ja kansalaisryhmien omaa aktiivi- suutta kannattaa vahvistaa ja kehittää.

Maaseutualueet ovat jo keskenään hyvin erilaisia niin lähtökohdiltaan, olosuhteiltaan kuin tarpeiltaan ja vahvuuksiltaan. Tämä tulisi ottaa huomioon myös eri ministeriöissä kansallisia, koko maan kattavia, hank- keita suunniteltaessa. Esimerkkinä tästä kansallinen laajakaistahanke, jossa tavoitteena on, että tehokkaat tietoliikenneyhteydet rakennettaisiin tuetusti siten, että lähes kaikki haja-asutusalueiden vakituiset taloudet olisivat enintään kahden kilometrin etäisyydellä runkoverkosta. Nimen- omaan harvaan ja hajallaan asutetuille alueille suunnatussa hankkees-

sa tällainen sääntö on jo lähtökohtaisesti ristiriidassa koko hankkeen asetetun tavoitteen kanssa ja asettaa alueet ja niiden taloudet hyvin eri-arvoiseen asemaan.

Maaseutu, mikään maaseudun elinkeino tai väestöryhmä ei saa jäädä politiikan marginaaliin etenkin lähivuosina, jolloin ruoan ja uusiutuvan energian sekä ilmastoratkaisujen kysyntä maailmanlaajuisesti kasvaa ja maaseudun merkitys ratkaisujen tuottajana vahvistuu. Maaseutupoliittisella kokonaisohjelmalla nostetaan osaltaan maaseutu ja sen kaikki mahdollisuudet politiikan keskiöön.

2. Mitkä ovat ohjelman suurimmat puutteet?

Kokonaisohjelma on tarkoitus toteuttaa valtiontalouden kehyspäästösten ja valtion talousarvioiden mukaisten voimavarojen puitteissa. Siksi olisi hyvä arvioida sekä perustella myös sen toteuttamiseen tarvittavia määrärahoja sekä niiden kokonaistaloudellisia vaikutuksia.

Huolimatta maataloustuotantoon sitoutuneen yrittäjämäärän tai tilojen määrän vähenemisestä viime vuosikymmeninä, ruoan ja ruokasektorin merkitys ei ole vähentynyt. Yleisesti tiedossa on lisäksi, että ruoan kysyntä kasvaa maailmanlaajuisesti ja tarjonta ei globaalisti riitä kattamaan kasvavaa kysyntää. Sama koskee uusiutuvan energian ja kestävien, ilmastonmuutosta hillitsevien ja siihen sopeuttavien ratkaisujen kysyntää. Näiden globaalien muutosvoimien valossa tuntuu suorastaan loukkaavalta ohjelmatekstissä oleva maininta siitä, että maatalouden suhteellinen merkitys on kutistunut aluetalouksissa marginaaliseksi. Maininta on ristiriidassa teeman tekstissä edellisellä sivulla todetun ruokasektorin kasvunäkymien ja lähiruoan edistämisen kanssa.

Ekosysteempipalvelut (3.5.) -teeman tahtotilan ensimmäinen kohta on toisaalta erittäin vaikeasti ymmärrettävä ja sisältää toisaalta useita merkityksiä. Kaksi muuta kohtaa – uusiutuvan energian tuotanto ja hyvin hoidetut luonnon ja kulttuuriympäristöt - ovat selkeitä ja ymmärrettäviä sekä tavoitteellisia. Teeman esittelyssä käytetyt termit ekotalous ja vihreä kasvu edellyttäisivät kenties vielä koko ohjelmatason määrittelyä. Ekotalouden ja biotalouden ero jää määrittelyehdotuksesta huolimatta epäselväksi ja abstraktiksi. Kaikki maaseudun uusiutuvien luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen, suomalaisen maatalouden ja metsätalouden vastuullinen toimintatapa on vihreää kasvua ja edistää ilmastonmuutoksen hillinnän ja vähähiilisuuden tavoitteita.

Ohjelmaluonnoksen ympäristövaikutusanalyysin elinkeinoja ja osaamista koskevan osan (s. 51) toinen kappale on muotoiltava uudelleen. Tekstissä annetaan käsitys siitä, että vain lähiruoan ja luomutuotteiden käytön lisääminen vaikuttaa myönteisesti ympäristöön. Suomalainen pääosin perheviljelmiin perustuva maataloustuotanto on kokonaisuudessaan ml. luomutuotanto kestävä ja vastuullista, edistää luonnon, ympäristön ja eläinten hyvinvointia. Viljelijät ovat hyvin sitoutuneita ympäristöohjelmiin ja maataloustuotannon ylisukupolvisuus edellyttää maaperän hyvää hoitamista. Samalla tavalla suomalainen perhemetsätalous on kestävä ja vastuullista, varmistaa sekä puuraaka-aineen että muiden metsän tuotteiden ja palveluiden saannin. Suomalainen maatalous ja metsätalous edistävät vähähiilisyystavoitteita ja tarjoavat kestäviä ratkaisuja maailman ilmasto- ja ympäristöongelmien ratkaisemiseen.

Toimenpiteiden vastuutahojen esittelyssä olisi suotavaa käyttää yhdenmukaista vastuutahojen esittelyä. Maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma on kuitenkin ensisijaisesti politiikkaohjelma, jonka ensisijaisia toteuttajia ovat YTR:n toiminnassa edustettuina olevat ministeriöt ja toissijaisia muut yhteisöt, joilla on omat ns. toimenpideohjelmansa.

3. Vastataanko teemojen sisältämällä toimenpiteillä maaseudun tarpeisiin? Puuttuuko jokin toimenpide? Voidaanko jokin toimenpide poistaa?

Maaseutupoliittisessa kokonaisuohjelmassa on varsin paljon toimenpiteitä. Ohjelman strategisuuden parantamiseksi toimenpiteitä olisi perusteltua priorisoida ja vähentää, kärkeen tulisi kuitenkin pystyä nostamaan strategisesti merkittävimmät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla edistetään niin kansallista menestystä kuin myös alueiden ihmisten hyvinvointia. Listattujen toimenpiteiden lisäksi tulisi kuvata paremmin prosessit toimenpiteiden eteenpäin viemiseksi ja niiden toteutumisen seuraamiseksi.

Uutena kunnan palvelujen ja hyvinvoinnin kehittämisen välineenä otetaan Suomessa käyttöön kunnan hyvinvointikertomusten laatiminen. Tässäkin työssä kansalaistoiminnan ryhmiä tulee ottaa mukaan valmisteluun, johtopäätösten tekemiseen ja toimintasuunnitelmien valmisteluun eikä vasta ottamaan vastaan viranomaistoiminnan tuloksia.

Ohjelmassa viitataan monipaikkaisuuteen. Liiton mielestä monipaikkaisuuden nostaminen esiin ohjelmassa on arvokasta. Kuten ohjelmassa todetaan, monipaikkaisuus on yleistynyt elämisen muoto. Voimme asua, tehdä työtä ja viettää vapaa-aikaa eri paikkakunnilla, eri puolilla Suomea, maaseudulla tai kaupungissa. Tässä ohjelmassa on kuitenkin hyvin vähän pohdittu sen tuomia muita vaikutuksia kuin vapaa-ajan asukkaiden potentiaali. Enemmän olisi voinut myös pohtia, mitä toimenpiteitä tarvitaan, jotta tällaista monipaikkaista elämäntapaa voisi tukea. Millä resursseilla loma-asuntomaaseutu varautuu loma-asukkaidensa kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja terveystiloihin sekä tilapäiseen päivähoidon tarpeeseen, jos vanhemmat tekevät etätöitä? Tiestön ylläpito vaatii myös osansa.

Kansalaisyhteiskunta ja kansalaiset toimijana kohtaan Kainuun liiton mielestä kansalaisyhteiskuntasitoumus vaikuttaa mielenkiintoiselta ehdotukselta. Kun ohjelmassa toimintaympäristöanalyysissä arvioidaan tahtuvan isoja muutoksia maaseudun palvelurakenteessa johtuen valtiontalouden kestävyysvajeen hoidosta, tästä on vaikea päätellä miten isoja vastuita ja velvollisuuksia kansalaisyhteiskunnalle ja kolmannelle sektorille voi tulevaisuudessa tulla.

Kainuun liitto haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kun kansalaisjärjestöjä ja kolmannen sektorin toimijoita tarvitaan mukaan kehittämistyöhön ja mahdollisesti mukaan palvelujen tuottamiseen, siihenkin varataan riittävästi resursseja. Tämä tulee ottaa huomioon mm. kuntien valtionosuusjärjestelmässä. Pitkien välimatkojen alueilla kuntien tulisi pystyä tukemaan kansalaisten omaa ja järjestöjen aktiivisuutta. Siksi on hyvä, että ohjelmassa otetaan myös tämä huomioon.

Osallisuus ja lähidemokratia –kohdassa kansalaisyhteiskunta ja kansalaiset toimijana luvussa esitetyt paikallisen kehittämisen ja lähidemokra-

tian näkökulmat ovat erityisen tärkeitä ohjelmassa. Kaiken kaikkiaan ohjelmassa on nostettu ansiokkaasti esiin kaikkien kolmannen sektorin toimijoiden ja kansalaisjärjestöjen rooli ja merkitys. Paikallinen kehittäminen –luvussa näkökulma kuitenkin kapeutuu lähes kokonaan kattamaan vain kyläyhdistykset ja leader-toiminnan. Kainuun liitto katsoo, että paikallisen kehittämisen vahvistamisessa ohjelmassa on syytä huomioida paikallista kehittämistä toteuttavina kaikki muutkin järjestöt ja yhdistykset kyläyhdistysten lisäksi.

4. Miten näette oman organisaationne roolin osana maaseutupolitiikan ja maaseudun kehittämisen verkostoa? Mikä on roolinne maaseutupoliittisen kokonaisohjelman toteuttamisessa?

Kainuun liiton rooli osana verkostoa on merkittävä ja liiton toiminta tukee vahvasti kokonaisohjelman tavoitteiden toteutumista. Yksittäisten kehittämishankkeiden rahoittajan roolimme ei niinkään suuri, varsinkaan rakennerahastovarojen pienentyessä seuraavalla rahoituskaudella.

Kainuun liiton tehtävä on alueellaan vastata maakunnan yleisestä kehittämisestä ja se toimii tällöin yhteistyössä alueiden kehittämiseen osallistuvien eri tahojen kanssa. Maakunnan liitto vastaa ennakkoinnin yhteensovittamisesta maakunnassa, arvio ja seuraa maakunnan ja sen osien kehitystä sekä kehittämistoiminnan vaikuttavuutta. Kehittämisrahoituksen yhteensovitus tapahtuu Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) ja sen sihteeristön (joissa liitolla merkittävä rooli) valmistelutyön kautta. Lisäksi liitto vastaa alueellisten laaja-alaisten luonnonvarojen ja ympäristöä koskevien suunnitelmien käynnistämisestä, yhteistyön johtamisesta ja suunnittelun yhteensovittamisesta.

Kainuun liitto laatii 2013-2014 aikana maakuntastrategian, Kainuu-ohjelman, jossa maaseutualueet ja niiden kehittäminen niin olosuhteiltaan kuin elinkeinojen kehittämisen osalta huomioidaan tasavertaisesti maakunnan muiden alueiden kanssa. Maakuntaliiton tehtävä on koota alueen toimijoita yhteen maakuntastrategiatyöhön ja myös näin yhteen sovittaa ja edistää alueen tasapuolista kehittämistä. Maakuntastrategiaa laaditaan tiiviissä yhteistyössä niin ELY-keskuksen kuin paikallisen kyläyhdistysten kattojärjestön ja Leader -toimintaryhmän kanssa. Maakuntastrategian tavoitteena on maakunnan koko alueella asuvien ja toimivien ihmisten hyvinvoinnin parantaminen. Siksi vahvistamme kansalaisten ja heidän yhteistoimintaryhmiensä vaikutusmahdollisuutta myös maakunnan kehittämistyöhön.

Kainuun liitto on mukana Kainuun maaseuturyhmässä, joka kokoaa, vaihtaa ja käsittelee hyvin kattavasti maaseudun kehittämiseen liittyvää tietoa. Liitto on mukana myös kaikissa maakunnassa käynnissä olevissa teemaohjelmien ohjausryhmissä ja sitä kautta vaikuttamassa maaseutualueiden kehittämiseen.

Kainuun liiton tehtävä on varmistaa, että myös maaseutualueet huomioidaan maakunnan kehittämisen strategisissa valinnoissa.

5. Muita kommentteja ja terveisiä YTR:lle?

Kokonaisohjelman teemat ja toimenpiteet on muodostettu aiempaa ohjelmaa selkeämmin ja ne ovat nyt helpommin hahmoteltavissa. Viiden

teeman tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta ohjelma on tosin jossain määrin vielä hieman keskeneräinen. Teemojen kuvauksien ja tavoitteiden esittelytekstien yhdenmukaisuuteen sekä siihen, että teemojen toimenpiteet vastaavat paremmin esittelytekstissä esitettyihin tavoitteisiin, tulee ohjelman viimeistelyssä kiinnittää vielä huomiota. Esitetyt toimenpiteet ovat myös jossain määrin eritasoisia.

Tavoitteet eri teemoissa samoin kuin koko ohjelman ja maaseudun visio tahtotiloineen vuodelle 2020 on hyvin asetettu ja liiton mielestä kannattavia.

Erilaisten maaseutualueiden tunnistaminen ja jäsentäminen on tärkeä. On myös hyvä havainto, että noin kolmannes (31 %) suomalaisista asuu maaseutuun lukeutuvilla alueilla. Se on täysin hämärtynyt yleisessä keskustelussa, jossa asumisen keskittäminen ja muuttoliike maalta kaupunkiin korostuu. Kaupungin ja maaseudun välillä ilmenevää jännitettä voisi hälventää, jos monipuolisempi kuva erilaisista maaseuduista välittyisi laajasti suomalaisten tietoisuuteen. Vuorovaikutuksen lisääminen myös eri alueiden sekä maaseudun ja kaupungin välillä on olennaisen tärkeää.

Sivulla 17 toimenpiteissä mainitaan, että maaseutuvaikutusten arviointi tehdään kylien lähtökohdista. Tämän kaltaisen näkökulman asettaminen kaventaa haitallisesti menetelmää, jonka avulla pitäisi pystyä hahmottamaan toimenpiteiden maaseutuvaikutukset kokonaisvaikutusten osana.

Paikallinen kehittäminen -luvussa (3.1.3) linjatut toimenpiteet ovat relevantteja ja oikeaan osuneita.

Elinkeinot ja osaaminen -teema (3.4.) on erityisen tärkeä maaseutupoliittisen kokonaisohjelman osa. Teeman tahtotila on erittäin monipuolinen ja kattava. Sitä voisi jopa tiivistää. Maaseudun kaikessa kehittämisessä on elinkeinojen ja yrittäjyyden kehittämisellä oltava vahva rooli. Uuden yritystoiminnan edistämisen lisäksi on tärkeää huolehtia nykyisen yritystoiminnan ml. maa- ja metsätalous edellytyksistä ja palveluista. Tämän teemaverkoston toiminnan ydin ja päätavoite on oltava yrittäjyyden edellytysten ja maaseutuyritysten markkinoiden edistämässä riippumatta siitä, minkä toimialan yrityksistä on kyse."

9) Maakuntien liittojen hallitusten puheenjohtajien ja maakuntajohtajien kannanotto aluehallinnon tulevaisuutta koskevaan selvitystyöhön ja näkemyksiä seuraavan hallitusohjelman valmistelutyöhön 16.12.2013:

"Valtion aluehallintoa uudistettiin vuoden 2010 alusta. Samassa yhteydessä linjattiin, että maakuntien roolia vahvistettaisiin. Kuluvalle hallituskaudella (2011-2015) laadittiin selonteko valtion aluehallintouudistuksen täytäntöönpanosta. Kyseisessä selonteossa ei kiinnitetty juurikaan huomiota maakuntien asemaan. Kuitenkin aluehallintoa tulisi tarkastella kokonaisuutena, jotta voitaisiin nähdä koko väliportaan hallinnon kehittämisen mahdollisuudet.

Aluehallinnon kokonaisuuden tarkastelu on tarpeen, jotta vähenevillä resursseilla on mahdollista toteuttaa kansalaisten yhdenvertaisuuden ta-

kaava ja alueellista kasvua sekä hyvinvointia vahvistava hallintomalli.

Suomessa meneillään oleva kuntarakenneuudistus perustuu vahvoihin peruskuntiin. Maakuntien liittojen mielestä Suomi tarvitsee vahvempiin kuntayksiköihin perustuvan kunnallisen itsehallinnon lisäksi myös selkeämmän ja yksinkertaisemman, maakunnista muodostuvan kansanvaltaisen aluehallinnon.

Eurooppalaisittain ottaen ei ole olemassa yhtenäistä kunta- ja aluemallia. Olennainen yhteinen tekijä on kuitenkin se, että kansalaisten kannalta tärkeät asiat päätetään vaaleilla valituissa toimitelmissä tai vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden toimesta. Alueellisen demokratian puiteasiakirja (2009) painottaa subsidiariteettiperiaatetta, eli päätösten tekemistä niin lähellä kansalaista kuin se asian luonteen huomioiden on mahdollista. Valitettavasti taloudellisesti tiukkoina aikoina on kuitenkin taipumusta keskittää asioiden hallinnointia keskushallinnolle; keskushallinnon ajatellaan kykenevän alueellisia toimijoita paremmin määräämään vähenevistä resursseista.

Maakuntien liittojen näkemyksen mukaan on välttämätöntä, että ylikunnallisesta aluekehityksestä, aluesuunnittelusta, Suomen eri alueiden edunvalvonnasta ja kansainvälisistä suhteista vastaa kunnalliseen kansanvaltaan pohjautuva elin. Tämä toimielin voisi vastata myös yhtä kuntaa suuremmista, laajaa väestöpohjaa vaativista palveluista (esim. sote-suunnittelu, pelastustoimi, koulutuksen alueiden tehtävät). Perustuslain 121 §:n 4 momentin mukaisesti kuntia suurempien alueiden itsehallinnosta säädetään lailla. Uudella aluehallinnolla tulee olla riittävä väestö- ja taloudellinen perusta vastata lisätoimivallan mukaisista tehtävistä. Hallinnon rajoihin tulee kaiken kaikkiaan kiinnittää huomiota, jotta niitä saataisiin yhtenäistettyä. Uudistuksen tulisi perustua maakuntien tahoon ja luontaiseen yhteistyöhön.

Meneillään oleva kuntarakenneuudistus tulee vaikuttamaan myös alue- ja maakuntahallintoon ja näitä tulisi tarkastella kokonaisuutena. Esimerkiksi maankäytön, asumisen, liikenteen, palveluiden ja elinkeinojen elins. MALPE -järjestelmien suunnittelu ja toteutus edellyttää laajempaa pohjaa kuin vahva peruskunta. Tämän vuoksi on selvitettävä mahdollisuus selkeään hallinnon kolmiportaisuuden toteuttamiseen; valtio, alueet ja kunnat, joiden kesken toimivalta, vastuu ja resurssit on selkeästi määritelty. Tarkastelu tulisi lähteä tehtävämäärittelystä käsin ja maakunnat ovat valmiita tehtävien ja toimivallan kartuttamiseen. Tulevan aluekehityslain (voimaan 1.1.2014) mukaisesti maakuntien liittojen asema aluekehitysviranomaisena tulee säilymään.

Maakuntien liittojen hallitusten puheenjohtajat ja maakuntajohtajat haluavat, että seuraavaa hallitusohjelmaa laadittaessa kiinnitetään huomiota koko aluehallinnon tulevaisuuteen. Tarkasteluun tulisi ottaa valtion aluehallintovirastojen sekä ELY -keskusten ohella myös lukuisat kuntayhtymät ja maakuntien liitot sekä erilaisten aluejakojen yhtenäistäminen. Näitä toimintoja olisi mahdollista järjestää uudelleen siten, että monikerroksista hallintoa kevennetään ja, että kunnallisen demokratian ohjausvalta alueella vahvistuu.

Parlamentaarisen valmistelun pohjalta on lähdettävä kehittämään koko maan alueella aluehallinto-organisaatiota, jolla on kansalaisten luotta-

mus. Tulevassa hallitusohjelmassa tulee luoda valmius kansanvaltaan, alueiden omiin vahvuuksiin ja tietämykseen perustuvan aluetason hallinnon toteuttamismahdollisuuksiin edellä esitetyltä pohjalta. Jo kuluvalle kaudella on syytä käynnistää esivalmistelu maakuntien ja valtion aluehallinnon uudistamisesta.

Tämä kannanotto on käsitelty ja hyväksytty maakuntien hallitusten puheenjohtajien ja maakuntajohtajien yhteiskokouksessa 10.12.2013."

10) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 17.1.2014 antaneet Hyrynsalmen ja Suomussalmen kunnille oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO HYRYNSALMEN KIVIVAARAN-PEURAVAARAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Hyrynsalmen ja Suomussalmen kunnat ovat pyytäneet mm. Kainuun liitolta lausuntoa Kivivaaran-Peuravaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta.

Metsähallitus Laatumaa suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Hyrynsalmen ja Suomussalmen kuntien alueella sijaitsevalle Kivivaaran-Peuravaaran alueelle. Osayleiskaavan mukainen tuulivoimapuisto käsittää 33–42 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on noin 3 MW.

Kummassakin kunnassa laaditaan samanaikaisesti hankealuetta koskevat erilliset osayleiskaavat.

Tuulivoimapuisto koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, sähköasemasta, sähköverkkoon liittymistä varten rakennettavasta 110 kV:n ilmajohdosta sekä tuulivoimaloita yhdistävistä teistä. Tuulivoimapuiston tekninen suunnittelu on parhaillaan käynnissä. Tuulipuiston ensimmäisen vaiheen rakentamisen on arvioitu alkavan vuonna 2014, jolloin tuulivoimapuisto voitaisiin ottaa käyttöön vuonna 2015 tai 2016.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (nk. YVA -menettely) on käynnistynyt samanaikaisesti kaavoitusprosessin kanssa. YVA -menettelyn yhteydessä laadittuja vaihtoehtoja, selvityksiä, ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia sekä haitallisten vaikutusten ehkäisy- ja lieventämistoimenpiteitä on hyödynnetty osayleiskaavatyössä. Osayleiskaavan kannalta olennaisimmat YVA -menettelyn yhteydessä laaditut selvitykset ovat kaavan liitteenä.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sitä on tarkoitus käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena. (Maankäyttö- ja rakennuslain muutos 1.4.2011, MRL 44 §, 77a § ja 77b §).

Osayleiskaavaaluonnos on laadittu YVA -menettelyssä esitetyn vaihtoehdon 3 (VE3) pohjalta, jossa tarkasteltiin yhteensä 39 tuulivoimalan sijoittamista alueelle.

Osayleiskaavaehdotuksessa 21.11.2013 on tuulivoimaloiden määrää tarkistettu siten, että yleiskaavalla toteutettavien tuulivoimaloiden kokonaismäärä Hyrynsalmen ja Suomussalmen alueella on 33. Lisäksi yleis-

kaavaratkaisuun sisältyy Hyrynsalmen kunnan puolelle sijoitettavat 9 tuulivoimalaa, joiden toteuttamista harkitaan myöhemmässä vaiheessa suunnittelutarveratkaisun perusteella.

Osayleiskaavan perusteella toteutettavista tuulivoimaloista 11 sijoittuu Hyrynsalmen kunnan alueelle. Suunnittelualueen rajausta on tarkistettu voimaloiden sijoitusta vastaavasti. Suunnittelualueen laajuus on noin 6175 ha, josta Hyrynsalmen kunnan alueelle sijaitsee noin 3268 ha.

Tuulivoimaloiden yksikkötehot ovat noin 3 MW, napakorkeus 120–160 metriä ja roottorin läpimitta 100–140 metriä, eli kokonaiskorkeus on enintään 230 metriä. Sähkönsiirtoa varten tuulivoimapuisto liitetään omalla uudella voimajohdolla Ristijärvellä sijaitsevalle Seitenoikean sähköasemalle.

Osayleiskaavaehdotus

Suunnitteilla oleva Kivivaaran-Peuravaaran tuulivoimapuistohanke toteutuessaan edistäisi Kainuun ilmastostrategian ja maakuntaohjelman tavoitteita, joissa uusiutuvan ja paikallisen energian tuotantoa pyritään lisäämään Kainuussa.

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Kainuun maakuntavaltuusto on tehnyt 25.3.2013 päätöksen käynnistää Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatimisen.

Kainuussa on toteutettu yhteistyössä viiden muun maakunnan kanssa Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys (2011), jossa on määritetty potentiaaliset tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet maakuntakaavoituksen näkökulmasta. Kainuun liiton toimesta on laadittu vuonna 2013 Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys. Selvityksessä on otettu huomioon aiemman selvityksen lisäksi maakunnan alueella tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Selvityksen tavoitteena on ollut luoda edellytykset valita tuulivoimapuistoille sopivimmat alueet, jotka voidaan varata maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle. Selvityksessä on tarkasteltu erityisesti tuulivoimapuistojen näkyvyyttä, melu- ja välkevaikutuksia, vaikutuksia linnustoon, porotalouteen, hiljaisiin alueisiin, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin sekä sähköverkkoon liittymistä ja lentoturvallisuuden asettamia rajoitteita. Selvityksessä alueet on jaoteltu hyvin soveltuviin, mahdollisesti soveltuviin ja heikosti soveltuviin alueisiin. Kivivaaran-Peuravaaran alue on arvioitu selvityksessä hyvin tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Ympäristöministeriön tietojen mukaan tuulivoimarakentamisen ulkomelutasoa koskevista suunnitteluohjeista valmistellaan valtioneuvoston asetus kevään 2014 aikana. Ympäristöministeriö on parhaillaan laatimassa ohjeita tuulivoimaloiden melun mallintamiseen ja mittaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on antaa tukea tuulivoima-alueiden suunnittelulle.

Osayleiskaavassa on esitetty selkeästi kaavaratkaisu ja sen perusteet, laaditut selvitykset ja arvioitu monipuolisesti hankkeen vaikutuksia.

Tuulivoimahankkeen toteuttamiseen liittyy vaikutuksia, jotka sisältävät

jossain määrin epävarmuutta mm. vaikutusten määrästä ja kohdistumisesta. Vaikutuksiin liittyvät epävarmuudet kohdistuvat erityisesti paikalliselle pysyvälle ja loma-asutukselle (meluvaikutukset), porotaloudelle ja linnustolle. Kainuun liitto pitää tärkeänä sitä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan."

11) Valtiovarainministeriön Kunta- ja aluehallinto-osasto on pyytänyt kunnilta kommentteja valtionosuusjärjestelmän uusista perusteista. Liitteenä on Kainuun liiton 17.1.2014 antamat kommentit valtionosuusuudistukseen.

Liite nro: 1

12) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ovat 22.1.2014 antaneet Maa- ja metsätalousministeriölle oheisen lausunnon:

"LAUSUNTO UUDEN KALASTUSLAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa uuden kalastuslain hallituksen esitysluonnoksesta. Esityksen tarkoituksena on hallitusohjelman mukaisesti toteuttaa kalastuslain kokonaisuudistus, jonka yhteydessä vuoden 1982 kalastuslaki korvattaisiin samannimisellä uudella lailla.

Kalastuslain uudistuksella pyritään järjestämään kalavarojen ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävä käyttö nykyistä paremmin. Lain tavoitteena on turvata kalojen luontainen elinkierto ja lisääntyminen mahdollistamalla välttämättömien kalastusrajoitusten ja muiden toimenpiteiden toteuttaminen. Lailla on tarkoitus luoda hyvät edellytykset kaupalliselle ja vapaa-ajan kalastukselle. Tavoitteena on, että lakiuudistuksen myötä on kalavarojen käyttö ja hoito perustuisi nykyistä laadukkaampiin valtakunnallisiin ja alueellisiin hoitosuunnitelmiin, joilla olisi myös nykyistä suurempi sitovuus suhteessa kalastusoikeuden haltijoihin. Kalastusoikeudet on tarkoitus säilyttää pääpiirteissään nykyisenlaisina. Yleiskalastusoikeuksia ja valtion kalastusmaksuja on tarkoitus yksinkertaistaa ja laajentaa yhdistämällä kalastushoitomaksu ja viehekalastuslupa yhdeksi kalastonhoitomaksuksi, joka oikeuttaisi viehekalastukseen koko maassa erityiskohteita lukuun ottamatta. Laki yleisestä kalastusoikeudesta esitetään kumottavaksi. Uusi kalastuslaki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2015.

Uuden kalastuslain hallituksen esitysluonnos

Maakunnan suunnittelusta ja yleisestä kehittämisestä vastaavana viranomaisena Kainuun liitto ei ota kantaa lakiesitysluonnoksessa esitettyihin yksittäisiin lainkohtiin. Kalastuksella on sekä elinkeinona että virkistystoiminnan kannalta paikallisesti hyvin suurta merkitystä, joten lakiuudistuksen valmisteluun, lain tavoitteisiin ja sisältöön liittyen Kainuun liitto toteaa yleisinä huomioina seuraavaa.

Kalastuslain uudistuksen perusteina on esitetty lukuisia ongelmakohtia, joiden poistamiseksi lakimuutosta pidetään tarpeellisen. Perusteluissa esitettyjen eri ongelmien merkittävyys kalastuksen ohjauksen kokonaisuuden kannalta jää epäselväksi. Paikallisten tai kokonaisuuden kannalta mahdollisesti jopa marginaalisten ongelmien poistamiseen perustuva lainsäädäntö saattaa johtaa liian tiukasti ohjaavaan ja epätarkoituksenmukaiseen lainsäädäntöön. Lain muutoksen tarvetta ja sisältöä arvioitaessa tulee ottaa huomioon lakimuutoksella poistettavan ongelman merkittävyys, alueiden erilaisuus ja kalastuksen erilainen merkitys eri alueilla. *Tavoitteena tulee olla lainsäädäntö, joka ottaa huomioon eri alueiden erilaiset sääntelytarpeet.*

Kalastuslain esitysluonnoksessa on esitetty tavoitteina siirtyä kalojen istutuskeskeisestä kalavesien hoidosta kalastuksen sääntelyyn perustuvaan kalavarojen hoitoon ja toisaalta tavoitteena on myös laajentaa yleiskalastusoikeuksia sekä kehittää vapaa-ajan kalastusta laajojen kansalaispiirien luontoharrastuksena. Tiukentuva kalastuksen sääntely saatetaan olla ristiriitainen jälkimmäisen tavoitteen kanssa ja vaikeuttaa sen saavuttamista. Kalastusmatkailun kehittäminen on jäänyt lakiesityksessä vähälle huomiolle. Kalastusmatkailun kehittämiseksi mahdollisesti tehtävät pyyntikokoisten kalojen istutukset tulisi erottaa kalakannan hoitoon liittyvistä kalan istutuksista ja niiden sääntelystä. *Uuden kalastuslain tulee edistää kaupallisen kalastuksen ohella vapaa-ajan kalastuksen liisäntymistä luontoharrastuksena sekä kalastusmatkailun kehittämistä.*

Kalastuslaissa on tarkoitus asettaa erityisiä säädöksiä, jotka koskevat vaelluskalavesistöjä. Säädösten tarkoituksenmukainen tulkinta edellyttää, että vaelluskalavesistöt määritellään ja yksilöidään riittävän täsmällisesti ottaen huomioon mm. vesistöissä olevat rakennetut ja luonnolliset vaellusesteet.

Lakiesityksessä on tarkoitus antaa säädöksiä valtakunnallisten ja riittävän laajojen vesistöaluekohtaisten kalataloussuunnitelmien laatimisesta sekä suunnitelmien noudattamisesta. Valtakunnallisten ja alueellisten kalataloussuunnitelmien laatiminen sekä suunnitelmien sitovuus edellyttävät riittävää tutkimustietoa suunnittelualueen vesistöolosuhteista ja kalastosta. *Tarvittavan tutkimustiedon laajuus ja saatavuus tulee ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheita asetettaessa. Paikallisten kalastuskuntien asiantuntemuksen huomioon ottaminen tulee varmistaa suunnitteluprosessia koskevissa säädöksissä.*

Lakiesityksen luonnoksessa on kalatalousalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien laadintaan osallistumisen osalta tarkoitus lainsäädännöllä asettaa ympäristöjärjestöt erityisasemaan muihin kansalaisjärjestöihin verrattuna. Yhden kansalaisjärjestön osallistumisen turvaaminen lainsäädännöllä kalatalousalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimiseen ei ole kansalaisjärjestöjen kannalta tasavertaista. Suunnittelussa tarvittavien eri näkökulmien kannalta se ei ole myöskään tarkoituksenmukaista. *Eri kansalaisjärjestöjen tasavertaisuus kalatalousalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien suunnitteluun osallistumisessa tulee ottaa huomioon ja turvata lakiesityksen jatkovalmistelussa."*

Lisätietoja lausunnoista 1-7 sekä 10 ja 12 antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puh. 044 710 0884 ja lausunnoista 8-9 ja 11 maa-

Maakuntahallitus

§ 7

27.01.2014

kuntajohtaja Pentti Malinen puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse
osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, ettei viranhaltijapäätöksiä oteta maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Maakuntavaltuuston päätösten täytäntöönpano

MH § 8

Kainuun maakuntavaltuusto on kokouksessaan 2.12.2013 käsitellyt §:t 28-32.

Lisätietoja asiasta antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus toteaa, että maakuntavaltuuston tekemät päätökset 2.12.2013 § 28-32 ovat syntyneet laillisessa järjestyksessä eivätkä mene valtuuston toimivaltaa ulommaksi eivätkä muutoinkaan ole lain tahi asetuksen vastaisia. Päätökset päätetään panna täytäntöön.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Oikaisuvaatimus /CCD-hanke /

385/32.321/2013, 321/82/2013

MH § 9

HM Jyri Kokkonen hakee oikaisuvaatimuksella muutosta maakuntajohtaja Pentti Malisen 5.12.2013 tekemään viranhaltijapäätökseen valita FT Seija Kemppainen Core Competence Development – hankkeen määräaikaiseksi projektikoordinaattoriksi.

Jyri Kokkonen perustelee oikaisuvaatimustaan seuraavasti:

- ”- omaan paremmin soveltuvan työkokemuksen hakuilmoituksessa mainittuihin kriteereihin,
- omaan paremmin soveltuvan opinto- ja koulutustaustan hakuilmoituksessa mainittuihin kriteereihin,
- tunnen hankehallinnoinnin ja projektityöskentelyn sekä kansainvälisen verkostotyöskentelyn toimintatavat paremmin, laajemmin ja yrityslähtöisemmin. Metsäsuunnittelua en voi osoittaa tieteellisesti ja kansainvälisesti omaksi alakseni, mutta tehtävähaun mukaisen toiminnan ja sen mukaiset tehtävät kuuluvat minulle osaamiseni, tietojeni ja taitojen perusteella,
- Kainuun liitto on tuttu toimintaympäristö allekirjoittaneelle (henkilöstö, SAP, Rondo, yhteistyö- ja kumppanitahot), olen pärjännyt hyvin työyhteisöissä, joissa olen työskennellyt ja lisäksi olen perehtynyt myös koulutustaustani puolesta tiimi- ja projektitoiminnan dynamiikkaan,
- olen osallistunut hakuilmoituksessa mainittuihin maakuntaohjelma-, strategia- ja talous- ja toimintasuunnitelmien tekemiseen ja toiminut aktiivisesti maakunnan yritystoiminnan edistämiseksi, kansainvälisten suhteiden parantamiseksi ja verkostoyhteistyön edistämiseksi sekä tuloksellisen kansainvälistymiskehityksen aktivoimiseksi,
- tunnen yritystoiminnan osa-alueet ja vaatimukset niiden kehittämisen liiketoiminnan kasvattamiseen ja kansainväliseen kauppaan.”

Kainuun liiton vastine

Kainuun liitossa avoinna olleeseen Core Competence Development –hankkeen (CCD) määräaikaiseen (1.1.-31.12.2014) projektikoordinaattorin tehtävään haki määräajassa yhdeksän henkilöä. Hakuilmoituksessa kelpoisuusehtoina esitettiin tehtävään soveltuvaa ylemmää korkeakoulututkintoa, riittävää EU-rahoituksen ja yritystoiminnan tuntemusta, hyvää kielitaitoa, yhteistyötaitoja, kokemusta kansainvälisten projektien johtamisesta, rakennerahastoprojektien toteutuksesta ja taloushallinnosta sekä aluekehitystyöstä. Valinnassa arvoistettiin esiintymis- ja atk-taitoja sekä kehittämismyönteistä asennetta. Hakijoista kaksi (HM Jyri Kokkonen ja FT Seija Kemppainen) kutsuttiin haastateltavaksi. Haastattelut suoritti aluekehitysasiantuntija Jouni Ponnikas ja hallintopäällikkö Harri Turkulainen. Haastattelujen perusteella Jouni Ponnikkaan esityksestä maakuntajohtaja valitsi

projektikoordinaattorin tehtävään Seija Kemppaisen.

ESR-rahoitteisessa CCD-hankkeessa kehitetään kainuulaisten pk-yritysten ja organisaatioiden kansainvälistymistä ja konkreettista kansainvälistä T&K-/innovaatiotoimintaa. Hanke on Kajaanin ammattikorkeakoulun, Kainuun liiton ja Kainuun Etu Oy:n yhteistyöhanke. Kajaanin ammattikorkeakoulu vastaa hankkeen johtamisesta.

Kainuun liitossa työskentelevä projektikoordinaattori koordinoi yhdessä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa Kainuun alueella olevien kansainvälistymiseen liittyvien verkostojen, yritysten ja organisaatioiden kartoituksen sekä projektiin osallistuvien yritysten ja organisaatioiden rekrytoinnin ja niiden tarvitseman koulutuksen. Hän osallistuu business&T&K matching -matkoille kontaktien luomiseksi eurooppalaisiin verkostoihin ja partnereihin yhdessä muiden projektin osatoteuttajien kanssa. Projektikoordinaattori raportoi projektin suosituksia maakuntaohjelmatyöhön sekä osallistuu loppuraporttien kirjoittamiseen.

Valitulla FT Seija Kemppaisella on pitkä kokemus toimimisesta kansainvälisissä verkostoissa sekä kokemus kansainvälisten projektien johtamisesta sekä projektitoiminnan kautta suositusten muotoilusta ja niiden saattamisesta alueiden ohjelmalliseen kehittämiseen. Ennen valintaansa vuoden 2013 loppuun saakka Seija Kemppainen työskenteli Kainuun liiton hallinnoiman Interreg IV C -rahoitteisen kansainvälisen RobinWood+ hankkeen projektipäällikkönä Suomesa. Hankkeessa laadittiin politiikkasuosituksia EU:n komissiolle. Suomen osahanke laati politiikkasuosituksia vuonna 2014 valmistuvaan uuteen Kainuun maakuntaohjelmaan. RobinWood+ oli erittäin onnistunut hanke, jonka toimenpiteet, hallinnointi ja aikataulut toteutuivat suunnitellulla tavalla. Seija Kemppainen sai kansainvälisiltä sekä suomalaisilta projektikumppaneiltaan kiitosta työstään.

Projektipäällikkönä toimimisen aikana Kemppainen on tutustunut CCD hankkeen suunnitelmiin ja tavoitteisiin sekä toteuttajaosapuoliin, joihin hänelle on syntynyt toimivat yhteydet. Samoin hänelle on kehittynyt syvälinen Kainuun toimintaympäristön tuntemus.

Ennen RobinWood+ projektipäällikön tehtäviä Seija Kemppainen on työskennellyt vuoden USA:ssa ja toiminut yli kymmenen vuotta kansainvälisissä verkostoissa sekä työskennellyt mm. Italiassa, Ranskassa, Romaniassa, USA:ssa, Ruotsissa, Espanjassa, Kreikassa, Saksassa, Islannissa ja Egyptissä. Kansainvälinen toimintaympäristö on hänelle hyvin tuttua. Kemppainen on koulutukseltaan filosofian tohtori.

Edellä kuvattua laajaa kokemustaan ja osaamistaan Kemppainen voi hyödyntää CCD hankkeen projektikoordinaattorina.

Jyri Kokkonen perustelee oikaisuvaatimustaan sillä, että hänellä on

haettavaan tehtävään soveltuva työkokemus sekä opinto- ja koulutustausta. Helmikuun 2010 alusta lähtien Kokkonen on ollut varsinaisen palkkatyön ulkopuolella. Sitä ennen hän on toiminut mm. ohjelmajohtajana Measurepolis Development Oy:ssä Kajaanissa, josta tehtävästä hän haastattelussa kertoi irtisanoutuneensa, sekä kansainvälisten asioiden sihteerinä Kainuun maakunta -kuntayhtymässä ja EU-koordinaattorina Pohjois-Savon liitossa. Tätä ennen hän on toiminut lyhyissä kansainvälisissä tai kansallisissa harjoittelu- tai projektitehtävissä.

Varsinaisia projektipäällikön tehtäviä Kokkonen ei ole hoitanut. Suuri osa Kokkonen työhistoriasta on liittynyt kansallisiin ja alueellisiin projekti- ja ohjelmatehtäviin. Näyttöä onnistumisista kansainvälisten projektien johtamisessa ei hakupapereista tullut ilmi. Koulutukseltaan Kokkonen on hallintotieteiden maisteri.

Hakupapereiden perusteella Seija Kemppainen osoittautui Jyri Kokkosta soveltuvammaksi ja pätevämmäksi avoimena olleeseen CCD projektikoordinaattorin tehtävään.

Lisätietojen saamiseksi päätöksentekoon Kokkonen ja Kemppainen kutsuttiin haastatteluun. Kemppainen onnistui haastattelussa Kokkosta paremmin ja toi selvästi esille vahvuutensa ja kokemuksensa kansainvälisistä tehtävistä. Haastattelussa Kemppainen vahvisti sitä myönteistä kuvaa, joka hänestä on syntynyt hänen toimittuaan RobinWood+ hankkeen projektipäällikkönä.

Sekä hakemuksen että haastattelun perusteella Seija Kemppainen osoittautui pätevimmäksi haettuun tehtävään.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, p. 044 7100 866 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hylkää Jyri Kokkonen oikaisuvaatimuksen Core Competence Development –hankkeen projektikoordinaattorin valinnasta.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Kainuun Venäjä-työryhmän palkkiot

MH § 10

Kainuun liiton luottamushenkilöiden palkkiosäännön 2 §:n 5-kohdan mukaan muun toimielimen perustajatoimielin (~maakuntahallitus) määrittelee perustamispäätöksessään toimielimen palkkiot ja päättää mahdollisista ansionmenetyskorvausperusteista. Sama sisältö oli myös aiemmin Kainuun maakunta – kuntayhtymän palkkiosäännössä.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän maakuntahallitus asetti Kainuun Venäjä-työryhmän 19.12.2011. Asettamispäätöksessä ei määritelty työryhmän jäsenille palkkioita tai ansionmenetyskorvauksia. Työryhmän toiminta on jatkunut Kainuun liitossa vuonna 2013.

Työryhmän jäsenistä yhdelle on vuoden 2012 osalta maksettu kuitenkin tuolloin voimassa olleen palkkiosäännön 2 §:n 4-kohdan mukaisen "Toimikunnan" kokouspalkkio.

Kuntaliiton johtavan lakimiehen Heikki Harjulan tulkinta on, että Venäjä-työryhmä on palkkiosäännön 2 §:n 5-kohdan mukainen "muu toimielin" eikä 2 §:n 4-kohdan mukainen "toimikunta". Siten työryhmän mahdollisista palkkioista ja muista korvauksista päättää maakuntahallitus.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, p. 044 7100 866 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että muille kuin työryhmässä oleville viranomaistahojen edustajille voidaan maksaa laskua vastaan vuoden 2013 kokouksista kokouspalkkio Kainuun liiton palkkiosäännön 2 §:n 4-kohdan mukaisesti eli 50 euroa/kokous.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Osmo Toivanen poistui kokouksesta (intressijäävi) tämän asian käsittelyn ajaksi.

Kummivaltuutetut maakunnalliseen nuorisovaltuustoon

MH § 11

Maakunnallinen nuorisovaltuusto kokoontui ensimmäisen kerran 20.1.2014 Kajaanissa. Järjestäytymisasioiden, toimintaperiaatteiden ja tehtäväkentän suunnittelujen lisäksi nuorisovaltuusto päätti pyytää Kainuun liittoa sekä Kainuun sote kuntayhtymää nimeämään kummivaltuutetut maakunnalliseen nuorisovaltuustoon. Nämä kummivaltuutetut pitäisivät säännöllistä yhteyttä nuorisovaltuustoon ja mahdollisuuksien mukaan osallistuisivat nuorisovaltuuston kokouksiin ja sen järjestämiin tapahtumiin.

Maakunnallinen nuorisovaltuusto pyytää, että Kainuun liitto nimeäisi nuorisovaltuustoon seitsemän kummivaltuutettua (=maakuntavaltuuston tai maakuntahallituksen jäsentä), yhden kustakin maakuntavaltuustossa edustettuna olevasta (poliittisesta) ryhmästä.

Kummivaltuutetuille maksetaan luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisesti mahdolliset ansionmenetykskorvaukset ja matkakustannukset sekä varsinaisten nuorisovaltuuston kokousten osalta, silloin kun ne pidetään erillään maakuntavaltuuston kokouspäivistä, maakuntavaltuuston kokouksen mukainen kokouspalkkio.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, p. 044 7100 866 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus nimeää kummivaltuutetut maakunnalliseen nuorisovaltuustoon.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus nimesi kummivaltuutetut maakuntavaltuuston poliittisten ryhmien mukaisesti seuraavasti:

- Silja Keränen, Vihr.
- Veli-Matti Karppinen, sit.
- Timo Korhonen, Kesk.
- Miikka Kortelainen, Vas.

Muiden ryhmien (PS, Kok. ja SDP) edustajat nimetään seuraavassa kokouksessa.

Uusi aluekehitys- ja rakennerahastolainsäädäntö

MH § 12

Tasavallan presidentin istunnossa 17.1.2014 on vahvistettu uudet aluekehitystä ja rakennerahastolainsäädäntöä koskevat lait. Nämä 20. tammikuuta voimaan tulevat lait ovat:

- Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014):

Erillisliite nro: 3

- Laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (8/2014):

Erillisliite nro: 4

Aluekehityslaki on keskeinen maakunnan liiton tehtäviä määrittelevä laki. Sen tavoitteena on ”luoda vuorovaikutukseen, eri toimijoiden työnjakoon ja yhteisiin tavoitteisiin perustuva alueiden kehittämisen järjestelmä. Tavoitteena on lisäksi sovittaa yhteen kansallisen aluepolitiikan ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toteuttaminen toimivaksi kokonaisuudeksi. Järjestelmä luo edellytykset aluelähtöiselle kestäväan kehitykseen perustuvalla kasvulla ja uudistumisella sekä hyvinvoinnille ja sosiaaliselle eheydelle.” Lakia sovelletaan alueiden kehittämiseen sekä alueiden kehittämistä koskevien kansallisten ja Euroopan unionin rakennerahastoista rahoitettavien suunnitelmien ja ohjelmien valmisteluun, hallintointiin, arviointiin, seurantaan ja yhteensovittamiseen.

Aluekehityslain 5 §:ssä aluekehitysvastuu määritellään seuraavasti: ”Vastuu alueiden kehittämisestä on kunnilla ja valtiolla sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Alueiden kehittämiseen liittyvien tehtävien hoitamisesta kussakin maakunnassa vastaa maakunnan liitto aluekehittämisen viranomaisena. Maakunnan liitto on kuntayhtymä, jossa alueen kuntien on oltava jäseninä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla niille säädettyjä tai erikseen määrättyjä valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä toimialueellaan.”

Lain 17 §:ssä määritellään maakuntien liiton tehtävät seuraavasti:

”Maakunnan liitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja siinä tehtävässä:

1) vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä ja toimii tällöin yhteistyössä valtion viranomaisten, alueen keskuskaupunkien ja muiden kuntien, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä muiden alueiden kehittämiseen osallistuvien tahojen kanssa sekä Lapin maakunnassa saa-

melaiskäräjien kanssa; yhteistyöstä voidaan laatia yhteistyösopimuksia;

2) kehittää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ottaen huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet;

3) osallistuu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä tarvittavin osin aluehallintovirastojen strategisten ohjausasiakirjojen laatimiseen sekä osallistuu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tulossopimuksia koskeviin neuvotteluihin alueen kehittämistavoitteiden huomioon ottamiseksi;

4) vastaa alueellisen pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakkoinnin yhteensovittamisesta ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelusta osana koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnittelua;

5) vastaa kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta osana maakuntaohjelman toteuttamista;

6) vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnittelu-prosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa muualla kuin Helsingin seudulla;

7) vastaa alueellisten laaja-alaisten luonnonvarojen ja ympäristöä koskevien suunnitelmien osalta suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa;

8) laatii kuntien ja muiden koulutuksen järjestäjien hanke-esitysten kiireellisyysjärjestyksen seuraavaa neljää vuotta koskevaan rahoitussuunnitelmaan, lukuun ottamatta liikunnan koulutuskeskusten hankkeita;

9) asettaa alueelliset liikuntaneuvostot;

10) edistää julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetussa laissa (223/2007) tarkoitettua yhteispalvelua alueellaan;

11) vastaa ennakkoinnin yhteensovittamisesta maakunnassa, arvioi ja seuraa maakunnan ja sen osien kehitystä sekä kehittämistoiminnan vaikuttavuutta;

12) edistää kuntien ja maakuntien välistä yhteistyötä, hoitaa tehtäviinsä liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä; sekä

13) hoitaa muut tässä laissa säädetyt tehtävänsä.”

Edellä mainittujen lakien nojalla annettavien valtioneuvoston asetusten valmistelu aikataulu on seuraava:

- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (ns. ALKE-asetus), voimaantulo 15.3.2014
 - Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (ns. ALKE-rahoitusasetus), voimaantulo 1.4.2014
 - Valtioneuvoston asetus rakennerahastoista osarahoitettavien hankkeiden tukikelpoisuudesta, tietojärjestelmästä ja yleisistä edellytyksistä (ns. tukikelpoisuusasetus), voimaantulo 1.4.2014.
- (Yllä olevat eivät ole vielä asetusten lopullisia nimiä, vaan "työnimiä".)

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

MH § 13

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsausten tarkoituksena on välittää kokonaiskuvaa Kainuun alueellisesta kehityksestä, nostaa esiin ajankohtaisia ja ennakoitavissa olevia edunajamistehtäviä sekä käydä keskustelua näihin ja tulevaisuudessa maakuntahallituksen kokouksissa käsiteltävistä asioista.

Maakuntajohtaja esittää katsauksen kokouksessa ja siihen liittyvät taustamateriaalit jaetaan siinä yhteydessä. Maakuntahallituksen 27.1. kokouksen katsaus tulee käsittelemään seuraavia asiakokonaisuuksia:

1. Edunajamisen tilannekatsaus, jossa tarkastellaan kokonaisuutena meneillään olevia hallintorakenteiden uudistushankkeita Kainuun näkökulmasta: kuntarakenne, sote-uudistus, valtionosuusjärjestelmän uudistusesitys, pelastuslaitosuudistus sekä aluehallintoa koskevan uudistustyön valmistelun käynnistyminen. Yksittäisistä edunajamisasioista esille otetaan ainakin Luonnonvarakeskuksen perustaminen ja siihen liittyen sen Kainuussa sijaitsevien yksiköiden tulevaisuuden näkymät (RKTL, Hakasuo; MTT, Sotkamo ja METLA, Paljakka).
2. Aluekehitystä koskevana tilannekatsauksena käsitellään Talviväärän kaivoksen kriisin vaikutuksia ja varautumissuunnitelmia.
3. Aluekehityksen ohjelmatyön tilanteesta annetaan aikatauluja ja prosesseja koskeva tiedonanto (siltä osin kuin ei tule esille aluekehitys- ja rahoituslakia koskevassa kohdassa). Esille tulee siten mm. maakuntaohjelman, Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelman sekä muiden EU-ohjelmien valmistelut. Samoin informoidaan käynnistyneestä Pohjois-Suomen strategian valmistelusta.
4. Seuraavan hallituksen kokouksen käsiteltävistä asioista esille otetaan tuulivoimakaavan valmistelun tilanne. Tässä yhteydessä on mahdollista käydä lähetekeskustelua kaavan valmisteluun liittyvistä arviointikriteereistä.

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Raimo Piirainen poistui kokouksesta klo 12.40 tämän asian

käsittelyn aikana.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisu- vaatimus- viranomai- nen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä sen, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä Kainuun kunnan jäsenet. Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään: §:t 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään: Kainuun maakuntahallitus Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 87100 Kajaani Oikaisuvaatimuksen voi lähettää myös sähköpostilla: kirjaamo@kainuu.fi Kainuun maakunta -kuntayhtymä ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta. Näihin päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla (Kuntalaki 89 § 1 mom.)
Oikaisu- vaatimusaika	Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös katsotaan saaduksi tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi maakunnan ilmoitustaululle ja asianosaisten osalta päätös katsotaan tietoon saatetuksi 7 vrk:n kuluessa päätöksen lähettämisestä.
Oikaisu- vaatimuksen sisältö ja sen toimittami- nen	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi: – oikaisun vaatijan ja kirjelmän laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa – päätös, johon haetaan oikaisua – miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi – oikaisuvaatimuksen perusteet. Oikaisuvaatimus on oikaisun vaatijan tai muun oikaisuvaatimuksen laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä (sähköistä allekirjoitusta ei vaadita).

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. §:t 1-2, 8, 12-13 Seuraavista päätöksistä ei saa hakea muutosta valittamalla, oikaisuvaatimuksella tai hallintoriita-asiana, jos asia koskee virka- ja työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §). §:t
--------------------------------	---

Liitetään pöytäkirjaan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella hallintovalituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saavat päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosaiset sekä Kainuun kuntien jäsenet. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että: 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksiannosta. Tiedoksiannosto katsotaan saapuneeksi perille 7 vuorokauden kuluessa sen lähettämisestä. §:t 9
	Valitusviranomainen: Oulun hallinto-oikeus, PL 189, 90101 OULU
Valituskirja	Valituskirjassa on ilmoitettava - valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtä väksi - muutosvaatimuksen perusteet Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Liitetään pöytäkirjaan

MUUTOKSENHAKUOSOITUS HANKINTAPÄÄTÖKSESTÄ

Oikaisuvaatimusohje

§:t _____

Oikaisuvaatimusoikeus	Yllämainittuihin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä Kainuun kuntien jäsenet. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä tarkoituksenmukaisuus- että laillisuusperusteella.
Oikaisuvaatimusviranomai- nen	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite: Kainuun maakuntahallitus Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 87100 Kajaani Sähköposti: kainuunliitto@kainuu.fi
Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen	Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.
Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi: - oikaisun vaatijan ja kirjelmän laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa - päätös, johon haetaan oikaisua - miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - oikaisuvaatimuksen perusteet. Oikaisuvaatimus on oikaisun vaatijan tai muun oikaisuvaatimuksen laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaisella ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä (sähköistä allekirjoitusta ei vaadita).
Lisätietoja	Ohjeet hakemusosoituksesta markkinaoikeudelle lähetetään asianosaiselle pöytäkirjanotteen mukana.
Muutoksenhakukielto	Koska ylläoleviin päätöksiin voidaan tehdä Kuntalain 89 §:n 1 mom:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, päätöksiin ei sa hakea muutosta valittamalla.